

Treball de Fi de Grau

Títol

ANOUK

Una història d'adopció

Autoria

Mireia Sadurní Crespo

Professorat tutor

Francesc Escribano Royo

Grau

Comunicació Audiovisual	X
Periodisme	
Publicitat i Relacions Públiques	

Tipus de TFG

Projecte	X
Recerca	

Data

Maig del 2019

Full resum del TFG

Títol del Treball Fi de Grau:

Català:	ANOUK			
	Una història d'adopció			
Castellà:	ANOUK			
	Una historia de adopción			
Anglès:	ANOUK			
	An adoption history			
Autoria:		Mireia Sadurní Crespo		
Professorat tutor:		Francesc Escribano Royo		
Curs:	2018/19	Grau:	Comunicació Audiovisual	X
			Periodisme	
			Publicitat i Relacions Públiques	

Paraules clau (mínim 3)

Català:	adopció, abandonament, orígens, viatge, cerca
Castellà:	adopción, abandono, orígenes, viaje, búsqueda
Anglès:	adoption, abandonment, origins, travel, searching

Resum del Treball Fi de Grau (extensió màxima 100 paraules)

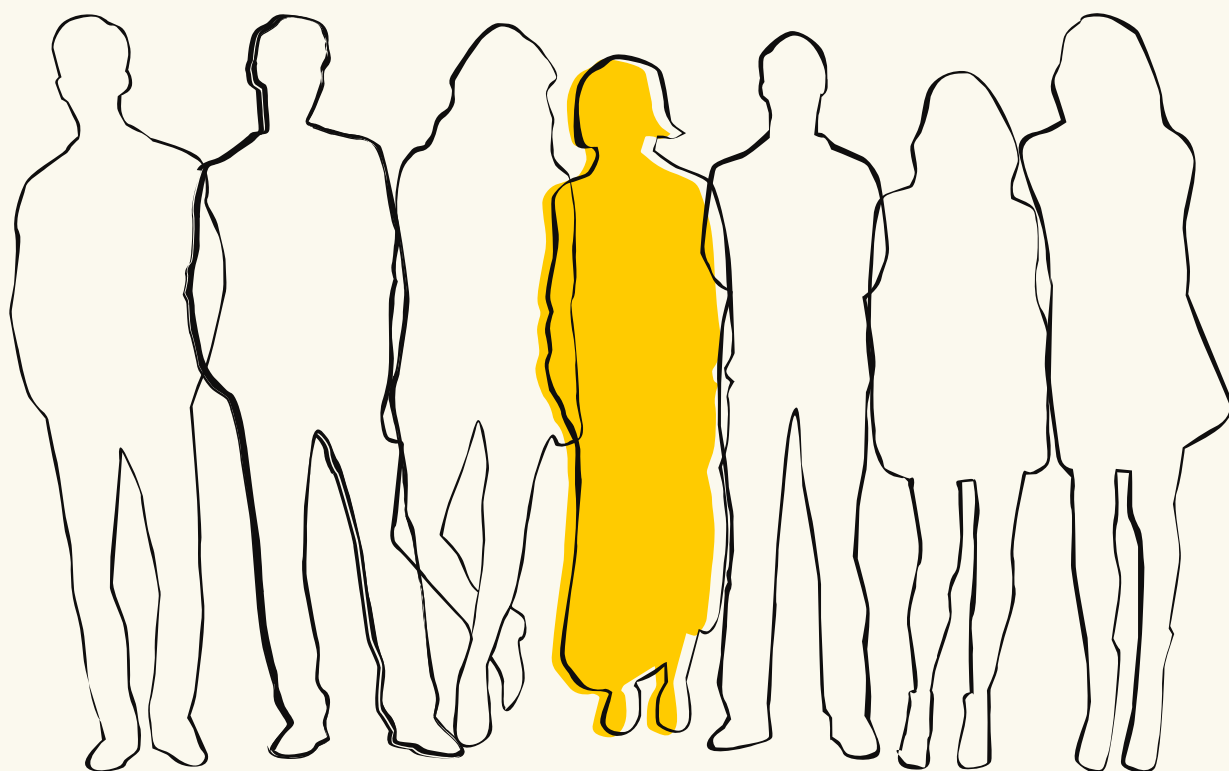
Català:	<p>"Anouk, una història d'adopció" és un projecte de documental que tracta les conseqüències de l'adopció a través de la mirada de l'Anouk, una noia de 21 anys que va ser adoptada a la Xina per la seva mare i que va arribar a Barcelona quan tenia dos anys.</p> <p>Aquest projecte de documental vol reflectir, a través de la història de l'Anouk, les diferents maneres de viure l'adopció i d'afrontar aquelles etapes d'incertesa que molta gent viu en la recerca dels seus orígens.</p> <p>El documental mostra com ha estat la vida de l'Anouk i tots els dubtes i sensacions que se li plantegen en la preparació prèvia al viatge que farà al seu país d'origen en la cerca de respostes sobre qui és i d'on ve.</p>
Castellà:	<p>"Anouk, una historia de adopción" es un proyecto de documental que trata las consecuencias de la adopción a través de la mirada del Anouk, una chica de 21 años que fue adoptada en China por su madre y que llegó a Barcelona cuando tenía dos años.</p> <p>Este proyecto de documental quiere reflejar, a través de la historia de Anouk, las diferentes maneras de vivir la adopción y de afrontar aquellas etapas de incertidumbre que mucha gente vive en la búsqueda de sus propios orígenes.</p> <p>El documental muestra cómo ha sido la vida del Anouk y todas las dudas y sensaciones que se le plantean en la preparación previa al viaje que hará a su país de origen en la búsqueda de respuestas sobre quién es y de dónde viene.</p>

Anglès:

"Anouk, an adoption story" is a documentary project that shows the consequences of adoption from the look of Anouk, a 21-year-old girl who was adopted in China by her mother and arrived in Barcelona when she was two years old.

This documentary project aims to reflect, through Anouk's story, the different ways of living the adoption and facing those stages of uncertainty that many people live in the search for their own origins.

The documentary explains how Anouk's life has been and all the doubts and feelings that arise in preparation before going to his country of origin in search of answers about who she is and where she comes from.

U N A H I S T Ò R I A D ' A D O P C I Ó

Autora: Mireia Sadurní Crespo

Tutor: Francesc Escribano

Curs 2018-2019

Grau en Comunicació Audiovisual

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. CONTEXT	5
2.1 Què vol dir adoptar?	5
2.2 Breu història de l'adopció	5
2.3 Regulacions sobre l'adopció	7
3. FAMÍLIA	9
3.1 Perfil de les famílies adoptives	10
4. PROCESSOS PER ADOPTAR	10
4.1 Procés d'idoneïtat	10
4.2 Tipus d'adopció	12
5. SOBRE L'AFERRAMENT	15
6. PERFIL DELS INFANTS ADOPTATS	16
6.1 Seqüeles físiques i psíquiques	17
7. ALGUNS CASOS EXTREMS	23
8. SINOPSIS	24
9. PUNT DE VISTA	24
10. PERSONATGES	24
10.1 Personatges principals	25
10.2 Personatges secundaris	25
11. LOCALITZACIONS	27
12. ESCALETA	32
12.1 Estructura provisional de l'escaleta	34 34
13. ESTIL DE REALITZACIÓ	38
14. RECURSOS NECESSARIS	39
15. CALENDARI DE TREBALL	42
15.1 Resum del calendari	42
15.2 Calendari desglossat	44
16. PRESSUPOST	49
17. GUIÓ LITERARI	51
18. STORYBOARD TEASER	52
19. BIBLIOGRAFIA	54

1. Introducció

A Espanya, a finals de la dècada dels 90, concretament entre els anys 2004 i 2005 es va produir l'anomenat *boom* en les adopcions internacionals, arribant a una xifra de fins a 5.544 adopcions de diferents nacionalitats en un sol any.

Ara, quinze anys després, la majoria d'aquests nens i nenes adoptats estan en plena adolescència, una època en què molts d'ells i elles han exterioritzat els sentiments derivats d'un abandonament precipitat per part dels seus progenitors. A més, al llarg d'aquests anys s'ha pogut posar en manifest com l'abandonament i la posterior adopció han afectat als infants en les diverses etapes del seu desenvolupament i com els pares han intentat sobre portar aquestes èpoques plenes d'incertesa, frustració, tristesa i ràbia, evidenciant la falta de recursos i informació que hi ha en relació a les conseqüències de l'abandonament i/o l'adopció.

Els meus dos cosins, l'Anouk i el Jon són adoptats, de la Xina i de Costa d'Ivori respectivament. Des que són petits he pogut veure com s'han adaptat a la nova vida que la meua família els ha brindat i com han afrontat les diverses etapes havent de bregar amb els diferents conflictes interns i externs i els sentiments i emocions originats per l'experiència traumàtica d'un abandonament i d'un posterior ingrés en un orfenat als primers mesos de vida.

Considero que les conseqüències de l'adopció o més aviat, de l'abandonament, en els infants adoptats és un assumpte del qual se n'ha parlat molt poc i vaig sentir la necessitat de centrar aquest projecte en aquest tema per tal de donar a conèixer aquesta problemàtica amb la intenció de conscienciar sobre la necessitat d'informar-se i tenir una bona preparació abans de dur a terme una adopció, per tal de poder preveure i ajudar al menor en les diferents etapes i conflictes que puguin sorgir.

El Treball de Fi de Grau que es presenta a continuació consisteix en l'elaboració del plantejament d'un documental sobre les conseqüències de l'adopció. A través d'un personatge principal, l'Anouk, una noia de 21 anys adoptada a la Xina, descobrirem el procés i treball personal que ha hagut de fer fins a sentir-se capaç de viatjar al seu país d'origen en la cerca de respostes sobre la seva pròpia identitat. A través d'aquest viatge vital descobrirem com afecta l'abandonament i quins sentiments, dubtes i inquietuds se'n deriven, així com les diverses formes d'afrontar-ho.

Pel que fa a la metodologia emparada per aquest projecte, en primer lloc vaig voler fer una recerca informativa sobre l'adopció i la seva repercussió per intentar comprendre millor les causes i les conseqüències d'aquesta. Per aquest motiu, vaig cercar diferents estudis i teories relacionades amb aquest tema i vaig parlar amb experts en diferents àmbits (psicològic,

educatiu, social i familiar, entre d'altres) per tal de poder entendre i conèixer les diferents perspectives i mirades que recauen sobre aquesta qüestió.

Després d'aquesta recerca exhaustiva i de parlar amb experts en adopció com professors, educadors especials, terapeutes i sobretot, persones adoptades, vaig entendre que cada persona viu l'adopció i l'abandonament de maneres molt diferents i que les conseqüències que pot provocar als infants no sempre són les mateixes, variant també el nivell de dificultat a l'hora de tractar-les.

També he assistit a diverses xerrades organitzades per L'Institut Família i Adopció en les quals, diferents testimonis, tant pares i mares adoptius com fills i filles adoptats, amb el suport de terapeutes especialitzats, han compartit la seva experiència, els seus dubtes i inquietuds respecte a l'adopció i l'educació, per tal de crear un espai d'intercanvi i d'ajuda on poder trobar l'orientació necessària per a poder resoldre els diferents conflictes que se'ls puguin presentar.

Finalment amb tota la informació obtinguda he dissenyat i planificat el projecte documental sobre l'adopció amb els suficients coneixements sobre el tema que aquí es tracta per a poder-ho plasmar des d'una perspectiva realista.

En quant els objectius d'aquest projecte són:

- Informar sobre què és l'adopció i les seves conseqüències
- Mostrar que hi ha un problema real causat per la falta de recursos i desinformació sobre les conseqüències de l'adopció, en què els pares adoptius se'n veuen perjudicats, ja que en molts casos, davant de possibles conflictes, no saben com resoldre'ls o tractar-los de manera adequada.
- Mostrar que aquesta falta d'informació provoca que no es tinguin els coneixements ni les eines necessàries per a poder ajudar adientment a aquests nois i noies durant les etapes de crisi.
- Intentar conscienciar a aquells que tenen previst dur a terme una adopció de les possibles conseqüències que se'n pot derivar per tal que puguin preveure i identificar els possibles conflictes que puguin sorgir.
- Donar veu a totes aquelles persones que han patit en silenci les conseqüències de l'adopció i l'abandonament per tal de trencar amb el "tabú" que gira entorn aquest tema.
- Apel·lar a la consciència pública, ajudar a difondre l'assumpte per poder aconseguir resultats.
- Demostrar que l'adopció es pot viure de formes molt diverses i que en cada cas és diferent.

- Posar en pràctica els meus coneixements acadèmics relacionats amb la cerca informativa i la creació de continguts audiovisuals.
- Crear un producte que resulti interessant i que ofereixi informació nova i diferent de què s'ha fet fins al moment.
- Adaptar el format del documental als nous formats audiovisuals, per tal de trencar amb el convencionalisme i fer-lo més original i creatiu.

2. Context

2.1 Què vol dir adoptar?

Si fem un repàs a les diferents definicions de la paraula *adoptar* veiem que n'hi ha tantes com perspectives hi ha sobre aquesta.

L'Institut d'Estudis Catalans ho defineix com “fer entrar algú aliè a formar part de la pròpia família”. A nivell jurídic l'adopció es defineix de la següent manera; “figura legal que, construïda judicialment, crea, entre la mare i/o el pare adoptants i el fill i/o filla adoptats, les mateixes obligacions i els mateixos drets que la filiació natural” (Panchón, Heras, p.2009).

Totes aquestes definicions fan referència al procés a través del qual un o dos adults converteixen legalment en fill a un menor del quan no en són progenitors (Panchón. C, Heras, p. 2009).

Però el terme *adoptar* és molt més complex del que es descriu en aquestes definicions. Adoptar té una vessant humana que implica acollir a un nen o a una nena en situació de vulnerabilitat i/o risc, estimant-lo, cuidant-lo, guiant-lo i educant-lo com si es tractés d'un fill propi i oferir-li una nova oportunitat, en un nucli familiar diferent a l'original, a una criatura que prèviament ha viscut una experiència traumàtica, en aquells casos que és impossible la recuperació de la família biològica i el retorn del menor” (Panchón. C, Heras, 2009).

A mesura que l'adopció s'ha convertit en un fet habitual en les societats contemporànies, s'ha anat normalitzant la seva percepció, atès que inicialment s'entenia com aquella alternativa a les parelles infèrtils que no podien engendrar fills propis. Actualment ha esdevingut una opció que es plantegen famílies amb característiques i necessitats molt diverses i es pot viure i entendre de formes molt plurals.

2.2 Breu història de l'adopció

En algunes ocasions hi ha hagut casos d'animals que han cuidat com a pròpies a cries orfes de la seva pròpia espècie i inclús, algunes femelles han adoptat a animals d'altres espècies. Alguns experts coincideixen en el fet que aquest estrany comportament es deu al fort instint

maternal de protecció, provocat per la reacció fisiològica davant d'unes cries indefenses en situació de vulnerabilitat.

Aquest comportament animal demostra que l'adopció no és només una pràctica que facin els humans, gràcies a la seva capacitat de raonament i de solidaritat, sinó que va molt més enllà; la necessitat dels infants en situació de risc desperta instints animals de protecció, sobretot en aquelles persones que han perdut als seus fills propis o que no n'han pogut engendrar.

L'adopció és una pràctica molt antiga que s'ha dut a terme des dels inicis de la humanitat i és inclús una necessitat o reacció d'alguns animals per mantenir la supervivència de la seva pròpia espècie.

Per tant, no es pot parlar de l'adopció com un concepte immutable i uniforme, ja que aquesta praxi, així com els valors, les formalitats, les funcions i les lleis que l'han emparat, han anat canviant i evolucionant al llarg dels anys, adaptant-se a la ideologia, la mentalitat i a les necessitats de les societats que han regit a cada moment.

L'origen de les adopcions és tan remot que inclús ja es regulaven en el *Codi d'Hammurabi*¹, escrit el 1750 a.C, on denotava la legitimitat d'un home a reconèixer com a fill propi un menor adoptat, quan aquest l'hi ha donat un nom i l'ha criat, impossibilitant que els pares biològics poguessin reclamar-lo. Aquest costum s'utilitzava principalment amb finalitats religioses, ja que una persona sense descendència no a tenia ningú qui li preparés els rituals fúnebres posteriors a la seva mort, per tant, en aquell'Època "la finalitat de l'adopció no era per donar consol a les persones sense fills ni per obtenir una satisfacció moral, si no solament era per complir amb els deures religiosos" (Álvarez, C, s.d)

També en la Bíblia s'hi relaten diverses històries sobre adopcions com a l'Èxode on es descriu com la filla del faraó d'Egipte adopta a Moisès (Ex.2:6-22) o Efraïm i Manassès qui van ser adoptats per Jacob (Gènesis. 48,5). Així com Josep i Maria que van adoptar a Jesucrist, l'únic fill de Déu. (Nou Testament).

Les referències més evidents sobre l'adopció són originàries de l'Època Antiga (4.000 a.C al 476 d.C) amb una forta presència en el poble hebreu, qui va adaptar aquest ritual a les seves creences religioses, relacionant l'adopció a un bé físic i espiritual, i el poble grec.

El màxim esplendor de l'adopció fins aleshores va ser quan els grecs i els romans la van regular i la van incloure de forma legal dins del Dret Romà. Les lleis sobre l'adopció beneficiaven sobretot als adults, ja que adoptar a un menor era la forma de garantir, als que no tenien descendents, un hereu encarregat de perpetuar l'herència i el culte familiar. Així

¹ Conjunt de lleis escrites més antigues que s'han trobat. Pertanyen a l'antiga Mesopotàmia

doncs l'adopció es duia a terme principalment amb finalitats polítiques, religioses i hereditàries.

Després del seu desenvolupament en l'imperi romà, l'adopció va entrar en desús durant l'Època Mitjana (476 d.C- 1492 d.C) i Moderna (XV- XVIII) de manera que els orfes eren internats en orfenats on acabaven sent oblidats.

Durant la Revolució Industrial (XVIII-XIX), en alguns països com Anglaterra l'adopció no estava regulada ni contemplada des del punt de vista jurídic. A causa del gran nombre d'abandonaments i a la utilització d'aquests menors com a mà d'obra, es va posar en manifest la necessitat de regular i crear lleis per frenar la creixent explotació infantil. Aquesta situació es va accentuar durant la Primera Guerra Mundial (1914-1918), quan a causa dels milers de baixes, molts nens van quedar orfes. Aquella situació va obligar als Estats a buscar una solució que afavorís als menors en situació de desemparament. Així doncs, entre el 1914 i el 1939 alguns països com França, Itàlia o Anglaterra van crear lleis que defensaven la filiació entre adoptant i adoptat oferint-los legalment gairebé els mateixos drets que els fills legítims.

Les regulacions sobre l'adopció van anar variant depenent de les necessitats socials en cada moment, però no va ser fins a l'any 1950 que els Estats van endurir els requisits que les famílies havien de complir per a poder adoptar, de manera que es demanaven informes oficials per a verificar la idoneïtat d'aquestes i garantir l'entorn més favorable per a cada menor.

2.3 Regulacions sobre l'adopció

L'adopció moderna parteix de l'objectiu de garantir als nens i nenes "unes condicions idònies per a poder-se criar, assegurant-los un entorn familiar correcte i estable que, per diferents motius, no han pogut tenir anteriorment" (Mirabent. V, Ricart. E, 2012, p.18).

Pel que fa a les lleis que regulen l'adopció en el nostre territori, l'any 1958 es va publicar a l'Estat Espanyol una llei dins del Codi Civil en defensa dels drets i del benestar dels menors en estat d'exclusió o vulnerabilitat. L'apartat referent a les adopcions ha estat modificat en diverses ocasions segons les noves necessitats socials, històriques o culturals del moment. Actualment hi ha diferents articles del Codi Civil (des del 172 al 180) dedicats exclusivament a la regulació dels diferents aspectes relacionats amb les adopcions. En alguns d'aquests articles es descriu:

(Article 178): “La adopció produeix la extinció dels vincles jurídics entre l'adoptat i la seva família d'origen”.

(Article 172.2): “Es buscarà sempre l'interès del menor i es prioritzarà, quan no sigui contrari a aquest interès, la seva reintegració en la pròpia família i que la guarda dels germans es confiï a una mateixa institució o persona perquè romanguin units.”

(Article 173): “L'acolliment familiar produeix la plena participació del menor en la vida de família i imposa a qui el rep les obligacions de vetllar per ell, tenir-lo en la seva companyia, alimentar-lo, educar-lo i procurar-li una formació integral en un entorn afectiu. En el cas de menor amb discapacitat, haurà de continuar amb els suports especialitzats que vingués rebent o adoptar altres més adequats a les seves necessitats.”

(Codi Civil Espanyol)

A Catalunya existeix l'anomenat Codi de Família de Catalunya on dedica algunes de les seves seccions a parlar del nou model de protecció de la legislació sobre la infància i l'adolescència, on es regulen els diferents aspectes sobre l'adopció Internacional i de l'afiliació adoptiva, entre altres coses (El derecho, 2010).

Exemple:

(Article 235-2 Efectes de la filiació):

1. Tota filiació produeix els mateixos efectes civils, sens perjudici dels efectes específics de la filiació adoptiva.

2. La filiació determina la potestat parental, els cognoms, els aliments i els drets successoris i comporta l'assumpció de responsabilitats parentals envers els fills menors i els altres efectes establerts per les lleis.

(Codi de Família de Catalunya)

L'any 1995 Espanya va firmar el Conveni relatiu a la Protecció del Menor i la Cooperació en Matèria d'Adopció Internacional signat a l'Haya². Aquest acord vetlla perquè l'adopció sigui un

² XII Conveni de la Conferència de l'Haya de Dret Internacional Privat, firmat l'any 1961 per diversos països, on es reconeix l'autenticitat dels documents que s'han expedit en altres països.

benefici de l'infant i defensa els seus drets amb la intenció de brindar i garantir les millors condicions perquè aquest es pugui desenvolupar i créixer de la forma més favorable possible.

Alguns dels punts que es descriuen en el conveni són els següents:

1. “Reconeixent que per al desenvolupament harmònic de la seva personalitat, el nen ha de créixer en un medi familiar, en un clima de felicitat, amor i comprensió”.
2. “Reconeixent que l'adopció internacional pot presentar l'avantatge de donar una família permanent a un nen que no pot trobar una família adequada en el seu Estat d'origen”.

(Gencat, 2019)

Tal com hem pogut observar en els punts anteriors, tots els temes que envolten l'adopció com les regulacions, les concepcions o les funcions, han canviat al llarg de les generacions adaptant-se a les necessitats i a la mentalitat de la societat del moment. Encara que antany l'adopció fos quelcom que beneficiava els adults o era un tema que moltes famílies se n'avergonyien i amagaven, s'ha aconseguit normalitzar-la i regular-la, mitjançant lleis que afavoreixen als menors, fins a convertir-se en un fet reconegut i habitual en les societats contemporànies.

3. Família

La família com a institució és tan antiga com la humanitat mateixa. L'ésser humà, igual que moltes espècies animals, necessita un entorn afectiu en el qual poder crear els seus vincles emocionals i poder-se desenvolupar efectivament psicològicament i socialment com un ésser complet i independent.

La construcció familiar però, ha variat i s'ha transformat adaptant-se als constants canvis socials i a les condicions de vida que han imperat a cada època. Tot i que hi ha nuclis familiars considerats “tradicionals” formats per un pare, una mare i els seus descendents, també existeixen altres formes familiars ben diverses i igual de vàlides com les famílies monoparentals, homoparentals, adoptives o interracials, entre d'altres.

Segons l'investigador d'estudis culturals, Lawrence Schiamberg (1983), la família ha de satisfer diverses funcions bàsiques com:

- Garantir la supervivència d'un individu per perpetuar l'espècie a través de l'engendrament de nous descendents.

- Oferir un entorn adequat per a poder criar i educar als fills a través de l'efecte, el suport emocional i la companyonia.
- Potenciar la socialització i el bon desenvolupament psicològic i efectiu dels fills.

Avui dia, gràcies a l'evolució tecnològica i científica totes les famílies que ho vulguin poden tenir descendència més enllà de la mateixa concepció, a través de tècniques de reproducció assistida, la coparentalitat planificada, l'adopció o l'acolliment familiar, entre d'altres formes. Per tant, les funcions familiars proposades per Schiamberg poden ser satisfetes per a qualsevol mena d'unitat familiar, independentment de la seva naturalesa.

3.1 Perfil de les famílies adoptives

Durant molt temps l'adopció va ser un tema envoltat de secretismes que s'ocultava per no evidenciar els problemes de fertilitat de moltes parelles. Però actualment és una de les moltes formes acceptades de poder formar una família i està totalment normalitzada.

El motiu pel qual una família decideix adoptar pot esdevenir per circumstàncies molt diverses, per tant existeixen diferents perfils de famílies adoptives. Segons l'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció (ICCA) un 75% de les parelles que decideixen adoptar es deu a problemes de fertilitat, reproducció o esterilitat. Tot i així també hi ha famílies que decideixen adoptar com a primera opció, altres amb fills biològics que desitgen ampliar la família o bé persones solteres que decideixen ser pares o mares de forma independent.

4. Processos per adoptar

4.1 Procés d'idoneïtat

Per poder adoptar no només s'ha de tenir la voluntat de fer-ho, sinó que a més s'ha de complir una sèrie de requisits imposats per Llei, per tal de poder iniciar la sol·licitud d'adopció. Algunes d'aquestes exigències són:

1. Ser major de vint-i-cinc anys i tenir, com a mínim, catorze anys més que la persona adoptada.
2. Estar en ple exercici dels drets civils.
3. Haver estat declarat idoni per a l'exercici de la pàtria potestat per l'entitat pública competent.

(Ministerio de Sanidad, Consumo y Bienestar Social, 2018)

A més cal fer un procés d'idoneïtat, en el qual es valora psicològicament i socialment a la família adoptant. "Adoptar vol dir afillar-se d'un nen que està desemparat, que no té una família que s'ocupi d'ell i que ha estat tutelat per una administració pública, nacional o internacional" (Mirabent. V, Ricart. E, 2012, p. 45). Per tant, la idoneïtat de la família adoptiva és molt important per tal que el menor pugui viure, desenvolupar-se i créixer en un entorn adequat i que rebí l'atenció necessària per a satisfer les seves necessitats garantint la seva seguretat i la correcta evolució.

El procés d'idoneïtat també valora la capacitat dels sol·licitants de fer front als diferents problemes emocionals i de comportament que podrà presentar la criatura com a conseqüència de la prèvia experiència traumàtica d'abandonament i de la institucionalització d'aquest.

Alguns criteris que determinen la idoneïtat de la família sol·licitant són:

1. Quina és la motivació que ha dut a la persona/es en qüestió a prendre la decisió d'adoptar.
2. Valoració de la salut mental dels sol·licitants.
3. Valoració de les capacitats emocionals i educatives per a dur a terme la criança d'un fill.
4. No patir cap malaltia greu que posi en perill la vida del sol·licitant ni la de les persones del seu voltant. S'ha d'evitar que el menor torni a passar per una pèrdua efectiva.
5. Si els sol·licitants són una parella, han de demostrar tenir una relació responsable, sana i adulta.
6. En cas de famílies infèrtils, s'ha de tenir en compte que hagin passat pel procés de dol de no poder tenir fills biològics i que estiguin preparats mentalment per aquest nou projecte.
7. En cas de famílies amb fills biològics es demana que la relació familiar sigui forta i sana.
8. Es demana tenir unes condicions laborals, socials i econòmiques que garanteixin l'adequada atenció de les necessitats d'un menor adoptat i la seva integració en la nostra societat.
9. S'ha de conèixer la realitat de l'adopció i estar informats sobre l'origen del menor.

(Mirabent. V, Ricart. E, 2012, p. 48-50)

El procés per a determinar la idoneïtat dels pares adoptius no és el més complicat pel qual hauran de passar. De fet, una opinió generalitzada entre parelles que han hagut de passar per aquest procés, és que no és prou exhaustiu ni s'informa el suficient als futurs pares adoptius de les possibles complicacions o dificultats que es poden presentar posteriorment a l'adopció.

Un cop superat aquest procediment l'adopció no és immediata. Un nombre important de persones ha d'esperar mesos inclús anys per a poder adoptar (en alguns casos fins a 8 anys per aquells que volen un nadó), ja que molts cops el procés es complica a causa de la burocràcia. El temps d'espera és superior en els casos d'adopcions internacionals, ja que els sol·licitants no només han de complir els requisits del seu propi país, sinó també els del país d'origen del menor en adopció.

Tanmateix durant l'etapa prèvia a l'adopció, els adoptants han de passar un procés de reflexió, documentació i conscienciació per a preparar-se pel complex i llarg viatge que suposa una adopció. Durant aquesta etapa anomenada *embaràs mental* "els adoptants han anat preparant, configurant un niu simbòlic, un espai mental format per les il·lusions, els desitjos, les fantasies, al voltant de la filiació i en com desenvoluparan el seu rol com a pares" (Mirabent, V. Ricart, E, 2012, pg. 79). És també durant aquest procés quan poden sorgir dubtes, inseguretats i pors.

4.2 Tipus d'adopció

A escala jurídica podem diferenciar diferents tipus o graus d'adopció que el jutge aplicarà segons les necessitats de l'adoptat. Entre les més habituals podem diferenciar:

- **L'adopció completa o plena** és aquella que ofereix a un individu un nou estat civil el qual és irrevocable i que substitueix els llaços de parentiu amb la seva família d'origen, deixant de pertànyer a la família biològica i passant a tenir els mateixos drets i deures que qualsevol fill biològic.
- **L'adopció simple** no estableix una relació de parentesc entre adoptant i adoptat, és a dir que se segueix reconeixent a la seva família d'origen com a legítima. És un tipus d'adopció revocable en tant que la família biològica pot reclamar al menor i tindrà dret a sol·licitar de nou la filiació d'aquest.

També podem diferenciar diferents tipologies d'adopcions segons el país d'origen del menor en adopció:

→ Adopció nacional

En un principi les adopcions que es feien eren sobretot a nens dins del mateix territori, en aquells casos en què eren abandonats pels seus pares biològics o que aquests morien deixant als fills orfes. Actualment, gràcies a les noves polítiques en el sistema de protecció de menors i

a les ajudes que reben les famílies en situació de vulnerabilitat, l'adopció nacional ha disminuït molt respecte èpoques anteriors. Segons les dades de l'Idescat³ durant l'any 2014 a Catalunya es van adoptar a 81 nens d'origen espanyol, 82 el 2015, 73 el 2016, 62 el 2017 i 54 el 2018. Per tant, observem un descens significatiu en quatre anys en el nombre d'adopcions nacionals. Tot i això, algunes famílies es decanten per aquest tipus d'adopció, tot i que llista d'espera pugui superar els vuit anys.

A Espanya, abans de donar en adopció a un menor, els serveis socials prioritzen que l'infant es mantingui dins del seu nucli familiar, oferint la filiació d'aquest als familiars propers. En cas que aquests no se'n facin càrrec, passaria a ser acollit en algun centre de menors on se'l tutoritzaria fins als divuit anys o bé fins que la situació familiar millori. Només en casos extrems o molt puntuals, els menors en una situació de desemparament són donats en adopció.

Actualment els infants en adopció a Catalunya són majoritàriament menors amb necessitats especials, grups de germans, menors amb malalties cròniques o retards en el seu desenvolupament o fills de persones amb discapacitats o trastorns mentals.

El procés per a poder dur a terme una adopció nacional completa és complicat, ja que abans s'ha de passar per llargs processos judicials, la seva família biològica ha d'acceptar l'adopció i tot i així pot haver-hi possibles visites de la família biològica amb l'infant. És per això que avui en dia les adopcions nacionals representen només un 20% de les adopcions que es duen a terme a Espanya.

→ **Adopció internacional:**

Tal com hem comentat anteriorment, les adopcions d'antany eren entre persones del mateix territori i no va ser fins al segle XX que, gràcies a les facilitats de moviment geogràfic que oferien els nous transports, es van començar a sol·licitar adopcions internacionals.

El fenomen de les adopcions internacionals en el nostre país va iniciar a la segona meitat dels anys noranta (1997 aproximadament) i les xifres en el nombre d'adopcions es van disparar els darrers anys arribant a un increment de fins al 638,7% en només vuit anys.

Actualment Espanya és el primer país de la Unió Europea amb el major número d'adopcions internacionals, sobretot en aquelles procedents de la Xina i Rússia, i és el segon a escala mundial després d'Estats Units.

Les adopcions internacionals van augmentar a causa de diferents factors com l'increment dels moviments migratoris i del turisme, les guerres o els canvis polítics i socioeconòmics.

³ Institut d'Estadística de Catalunya

Un exemple en el canvi legislatiu que va provocar l'abandonament de molts menors, sobretot nenes, va ser la llei aprovada el 1979 a la Xina coneguda com la "Llei del Fill Únic" amb la qual, amb el propòsit de regular la població del país, les famílies només podien tenir un únic fill.

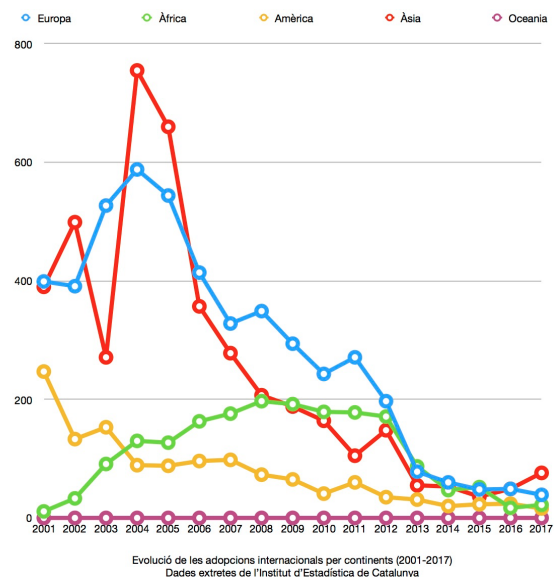
Aquesta llei va provocar que moltes famílies amb pocs recursos com per a poder realitzar un avortament o evitar l'embaràs, abandonessin algun dels seus fills, la majoria dels quals eren nenes o bé menors amb alguna discapacitat psíquica o física, ja que eren considerats menys aptes per a poder realitzar les tasques de la llar o per a treballar en el món rural.

La implantació d'aquesta nova llei va provocar que cada any aproximadament 10.000 nens fossin abandonats a la Xina.

L'any 1995 es va emetre per Televisió Espanyola (RTVE) un documental anomenat "Las Habitaciones de la Muerte" en què es denunciaven les precàries condicions en les quals vivien molts infants en els orfenats estatals a la Xina, on molts morien per la falta d'atenció mèdica i alimentària. La misèria i les imatges escabroses que es mostraven en el documental, van provocar que moltes famílies espanyoles es plantegessin l'adopció. Aquell documental va marcar un abans i un després en les adopcions internacionals, ja que mesos posteriors a la projecció d'aquest, 500 parelles espanyoles van formalitzar la seva sol·licitud per adoptar a la Xina.

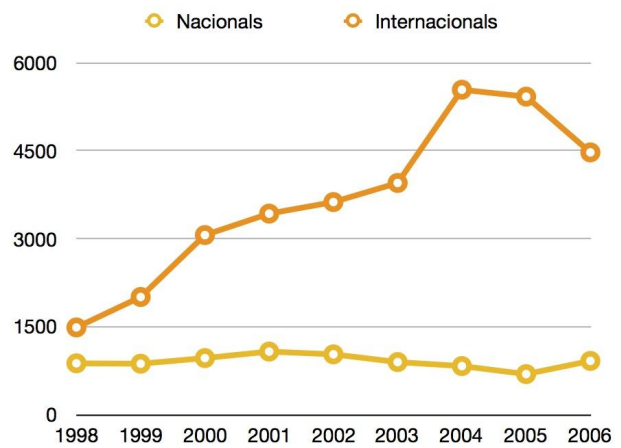
En la següent gràfica podem observar l'evolució de les adopcions segons el continent en els últims setze anys (2001-2017).

L'any 2001 els països en els quals es van tramitar un major nombre d'adopcions van ser: la Xina (amb 320), Rússia (amb 245), Ucraïna (amb 99), Colòmbia (amb 106), Mèxic (amb 46), Etiòpia (amb 141) i l'Índia (amb 39), mentre que el 2017 les adopcions realitzades en aquests països han caigut en picat, per exemple al continent asiàtic en el darrer any només s'han formalitzat 76 adopcions.

Segons les dades del diari *El Mundo*, a Espanya hi ha hagut una disminució del 85% en el nombre d'adopcions en els últims deu anys, passant d'una xifra de 5.541 adoptats el 2004 a 799 el 2015. Aquest descens es deu a diferents motius com la millora en els sistemes de reproducció assistida, l'augment de les lleis de protecció dels menors, la fi dels conflictes bèl·lics en alguns països o bé els canvis legislatius i polítics, com per exemple l'abolició de la Llei del Fill Únic a la Xina el 2015.

En la següent taula podem observar l'evolució de les adopcions nacionals i internacionals des de l'any 1998 fins al 2006. L'any 2004 va ser quan es van dur a terme més adopcions internacionals amb una xifra de 5.541 nens i nenes procedents de 35 països diferents. En canvi, el moment més àlgid a escala nacional va ser el 2001 amb 1075 adopcions.

Taula 1: Evolució de les adopcions

5. Sobre l'aferrament

Segons la teoria de l'aferrament desenvolupada pel psicoanalista John Bowlby (1907-1990), un infant neix amb una sèrie de conductes innates de base biològica que són expressades pel nadó amb la finalitat d'estar a prop dels seus progenitors per a sentir-se segur i protegit i garantir així la seva supervivència. Aquesta comunicació íntima crea un fort vincle entre el nadó i els seus pares i és essencial pel desenvolupament d'un model mental de seguretat necessari per a tenir confiança en els altres, en si mateix i en el món que el rodeja.

L'aferrament és per tant, el motor de la maduració del cervell i dels mecanismes de regulació emocional en els primers anys de vida, de manera que és de vital importància per al bon desenvolupament físic, cognitiu i emocional.

Les recents investigacions en neurociència destaquen la importància de les interaccions entre un nadó i el seu entorn familiar durant els primers mesos de vida, ja que afecta directament en el desenvolupament del cervell i la percepció.

Tot i que existeixen diferents tipus de vincles afectius entre els humans segons el tipus de relació que els uneix, l'aferrament s'entén només en aquells casos en què aquest lligam entre persones proporciona protecció, cura, estima i necessitat de contacte que proporcionarà una seguretat emocional essencial perquè l'infant es pugui desenvolupar adequadament.

Molts investigadors com John Bowlby, Anna Freud, Mary Ainsworth o Jean Ayres han dedicat la seva vida a estudiar les conseqüències derivades dels diferents tipus d'aferrament relacionats amb l'ansietat per la separació o l'abandonament.

Aquests estudis evidencien “les possibles conseqüències negatives que patien els infants privats del contacte afectiu de les figures parentals sense una figura que ocupés l'espai d'afectivitat i atenció necessàries.” (Rodríguez. J, Curz Molina. M, 2017, p.2)

La majoria dels nens adoptats no han tingut un bon aferrament durant la seva infància, sinó tot el contrari: des de ben petits s'ha produït una ruptura sobtada entre els vincles que els unien amb els seus progenitors. Aquesta ruptura i la falta d'una figura que n'hagi tingut una cura constant, provoca que aquests nens puguin presentar problemes emocionals o de conducta, com a conseqüència del patiment emocional davant la separació de les figures d'aferrament.

Tanmateix, el desenvolupament de la intel·ligència, el comportament, l'afectivitat i en general de la formació de la personalitat d'un individu es veu afectat per l'entorn social i cultural, l'ambient polític o la situació geogràfica en què ha viscut. És per aquest motiu que alguns dels menors adoptats que han viscut en països en què han sigut testimonis de conflictes socials o bèl·lics, poden presentar comportaments complexos fruit d'aquestes experiències prèvies.

6. Perfil dels infants adoptats

Per tal que una criatura pugui ser adoptada, abans ha hagut de ser abandonada o els seus pares biològics han hagut de renunciar a la seva custòdia. Els motius que porten a una persona a renunciar al seu fill poden ser diversos i en alguns casos difícils de comprendre: la mort dels pares biològics, malalties o falta de recursos, pressió social i/o familiar, problemes psicològics, haver patit una violació, depressió postpart, etc.

Per molt justificats i comprensibles que puguin arribar a ser els motius que portin a una persona a renunciar al seu fill, els nens abandonats no comprenen de forma racional el perquè la persona amb qui havien establert un lligam biològic i de supervivència tan fort els abandona. Aquesta renúncia produeix un tall sobtat en el vincle afectiu entre l'infant i les persones que n'havien tingut cura fins aleshores. Aquesta experiència, juntament amb altres causes, els durà a manifestar sentiments de rebuig i inseguretats en algun moment de la seva vida i alguns inclús no arribaran a superar mai la frustració d'haver estat abandonats.

Tot i que la majoria de nens abans de ser adoptats, han estat acollits en centres de menors o orfenats, on en més o menys atenció han tingut cura d'ells, és complicat que els infants puguin establir un vincle afectiu amb els cuidadors, ja que aquests no els poden dedicar suficient temps a causa de la massificació que hi sol haver en aquest tipus d'institucions.

“Una de les complexitats de l'adopció deriva dels múltiples abandonaments que l'infant ha sofert: pares, familiars, orfenats, país, cuidadors...” (Alguacil. M, Pañellas. M, 2010, p. 38). Aquesta falta de relació estable amb una figura adulta i de crear-hi uns lligams afectius duradors en els primers anys de vida, pot tenir conseqüències evidents que acompanyaran a l'infant al llarg de la seva vida i durant el seu desenvolupament.

6.1 Seqüeles físiques i psíquiques

Sigui quina sigui la situació que ha dut a un infant a passar per aquestes situacions, ha hagut d'experimentar un conjunt de pèrdues i situacions de precarietat que repercutiran desfavorablement en la seva maduració emocional i en el seu desenvolupament físic (Alguacil. M, Pañellas, M, 2010).

Els nens en situació de desemparament solen presentar evidències físiques i/o psicològiques conseqüències d'una mala alimentació, poca atenció i en general la falta d'un referent que tingui cura d'ells.

“L'edat en el moment de l'adopció determina el temps que l'infant ha estat exposat a lesions per malnutrició, infeccions recurrents i la falta d'estímul i afecte adequats. Les seqüeles que deixarà en el sistema nerviós dependran de la mesura que conservin els mecanismes neuronals implicats en la plasticitat i reorganització quan s'apliquin els estímuls i suports necessaris, un cop es trobin en la família adoptiva.” (S. Hernández-Muela, F. Mulas, M. Téllez de Meneses, B. Roselló, 2003)

Les conseqüències de l'adopció més evidents en un primer moment són les físiques degudes a deficiències alimentàries, la falta de condicions higièniques o la falta d'atenció mèdica, com poden ser: l'anèmia, baix pes, retard en el desenvolupament psicomotor, otitis, al·lèrgies, polls, raquitisme, paràsits, entre d'altres.

La majoria d'aquestes condicions milloren ràpidament quan l'infant es troba en un ambient favorable i es poden curar fàcilment amb un bon tractament i una bona alimentació. Segons investigadors de l'Hospital Sant Joan de Déu, més de la meitat dels nens adoptats pateixen problemes de salut, inclús és habitual que siguin portadors de malalties infeccioses. Les patologies més comunes són l'hepatitis, tuberculosi, sífilis o problemes d'alcoholisme, sobretot en infants procedents de Rússia, problemes tiroïdals en cas de nens d'Ucraïna, malària, sida i tuberculosi en nens africans i problemes de creixement, dermatitis i paràsits en nenes procedents de la Xina.

(Alguacil. M, Pañellas. M, 2010)

Altres problemes que poden presentar i que són més complicats de solucionar, són les dificultats psicològiques i de conducta fruit de totes les experiències doloroses que han patit.

Tot i que la majoria d'aquests problemes es poden millorar amb una bona atenció per part dels pares adoptius i poden ser passatgeres, altres com la inseguretat, la baixa autoestima o l'ansietat poden requerir un llarg procés de tractaments psicoterapèutics.

Un cop aquests nens han arribat a la nova llar i han iniciat el procés d'adaptació en el nou entorn i la nova família, poden començar a aflorar tots aquells sentiments, fruit de continus canvis radicals, expressats a través de diferents conductes. Per entendre aquests comportaments, no hem de oblidar que aquests nens tenen una història prèvia plena de moments dolorosos i tot i que la prioritat dels pares adoptius és oferir-los una nova oportunitat, és important que tinguin en compte que aquests infants estan marcats per experiències prèvies que no seran fàcils de deixar enrere.

Els nens adoptats poden mostrar més prevalença de presentar trastorns emocionals i/o de conducta. Segons Montserrat Alguacil i Mercè Pañellas, alguns dels comportaments més comuns entre persones adoptades poden ser:

1. Dificultat per a relacionar-se amb els altres i establir-hi vincles afectius

Aquests nens i nenes han estat abandonats per les persones més importants de la seva vida i han experimentat la ruptura de vincles més forta que pot haver-hi per un nadó; aquell que hi ha entre aquest i els seus progenitors. Els infants adoptats estan acostumats a una vida en què les persones que hi formen part han estat en la gran majoria passatgeres; cuidadors dels centres o orfenats, nens i nenes amb els que conviuen o famílies d'acollida en alguns casos. Aquesta falta de vincles afectius amb persones adultes provoca que desconfin quan una persona vol establir-hi una relació, sovint mostrant-se esquerps i/o aclaparats davant les mostres d'efecte. Aquest sentiment de desconfiança sovint va acompanyat per la dificultat d'expressar els seus sentiments.

En molts orfenats, tot i que es conviu amb molts menors, molts nens els hi costa relacionar-se amb els demés perquè no es potencia la relació entre els infants i ni s'ensenya a compartir fruit de les mancances que hi ha. Així doncs, la necessitat de possessió i la falta d'interès en relacionar-se amb altres nens i nenes és una de les característiques habituals en nens adoptats.

2. Problemes psicològics o de conducta

És habitual que els menors mostrin comportaments rebels, nerviosisme, ansietat o hiperactivitat durant els primers anys amb la seva família adoptiva, inclús que tractin malament als seus pares adoptius. Això no és més que una de les conseqüències de la difícil adaptació del menor al nou entorn. "Cal tenir en compte que, per aquests infants que han sofert

abandonament, la sensació de soledat i la por de tornar a una nova pèrdua és la seva major obsessió” (Alguacil. M, Pañellas. M, 2010, p. 52).

Amb el temps i a mesura que l'infant coneix més als seus pares la seva conducta pot empitjorar: plora més, es queixa, no fa cas als pares, etc. Aquests comportaments són fruit de la desinhibició on “allibera els sentiments amagats de por i recel a través d'aquestes conductes regressives” (Alguacil. M, Pañellas. M, 2010, p 53).

3. Inseguretat i por a ser abandonat de nou

Com a resultat dels múltiples abandonaments que han patit els nens adoptats, aquests poden sentir temor que els hi pugui tornar a passar quelcom similar. Aquest sentiment està relacionat amb les experiències prèvies que han viscut de manera que tindran més tendència a sentir-se així els infants que hagin patit diverses pèrdues, més que els que han estat adoptats sent un nadó. La por a ser abandonat de nou es manifesta sobretot en moments com els acomiadaments, les sortides escolars o en aquelles situacions que impliquin que s'hagin de separar dels pares. Aquests moments poden desencadenar comportaments ansiosos, d'inquietud i malestar.

La inseguretat és un sentiment habitual que senten moltes persones adoptades, ja que, encara que la família intenti que se sentin un més de la família i del seu entorn, molts d'ells es fixen en les diferències entre ells i la resta, com poden ser el color de pell, la raça o simplement el fet de saber que no són fills biològics dels seus pares.

4. Baixa autoestima

“L'adopció no és un problema per un nen però sí que ho és haver estat abandonat, sobretot quan la persona que els ha abandonat és qui els va donar la vida”. Aquest sentiment de rebuig i altres maltractaments tant físics com psicològics que poden patir posteriorment, poden afectar greument a l'autoestima que tindrà més tard l'infant.

5. Problemes d'atenció i hiperactivitat

No és estrany que alguns nens adoptats presentin simptomatologies com el TDAH⁴ o trastorns en la comunicació com l'autisme. Científics com Verhulst (1990) o Simmel, Brooks, Barth i Hinshaw (2001), han realitzat estudis sobre el comportament en nens adoptats i no adoptats. El 2001 per exemple, es va recollir una àmplia mostra de 808 nois adoptats d'entre 5 i 18 anys.

⁴ TDAH (Trastorn per Dèficit d'Atenció i Hiperactivitat). Es tracta d'un trastorn de caràcter neurobiològic originat en la infància que implica un patró de dèficit d'atenció, hiperactivitat i/o impulsivitat. (TDAH y tu, 2015)

El 29.9% d'aquests, sobretot entre els 12 i 15 anys, presentava alguna dificultat com problemes d'atenció (9.5%) i hiperactivitat (8%) i un 12.4% ambdues simptomatologies.

Anteriorment, Verhulst (1990) va estudiar el comportament de 2.148 nens adoptats internacionals i va comparar la mostra amb altres 933 nens no adoptats de la mateixa edat. En veure els resultats de l'estudi va concloure que els nens adoptats presentaven més problemes de comportament amb una alta incidència de TDAH i una pitjor competència en la seva relació social i rendiment escolar.

També es van identificar casos d'autisme, sobretot en els nens providents d'Europa de l'Est, que mostraven conductes d'aïllament social, repetitives, autolesions o dificultat per a comunicar-se amb els altres.

Algunes d'aquestes conductes poden millorar si són tractades per un professional i si l'ambient familiar resulta favorable per aquests infants, tot i que no hi ha cap estudi que asseguri que es puguin revocar del tot. (Revista Neurodesarrollo, 2003)

6. Trastorns neurològics relacionats amb els antecedents perinatals

Els problemes que poden presentar els infants adoptats al llarg de la seva vida no sempre són fruit de les experiències que han viscut durant la seva estança en el país d'origen, sinó que molts nens i nenes que han estat adoptats en pocs dies de vida, també poden mostrar alguns d'aquests trastorns. Això es deu a les condicions de la gestació que ha tingut la mare biològica i que poden afectar directament en el desenvolupament del fetus i en la posterior evolució neuropsicologia d'aquest. Algunes de les dificultats que poden presentar són la síndrome d'abstinència, encefalopatia o hipòxia isquèmica⁵, entre d'altres.

Després de diversos estudis s'ha arribat a la conclusió que la salut mental i l'estat anímic de la mare durant l'embaràs poden tenir una forta influència en la salut física i mental del nadó. Aquesta influència és tan gran que fins i tot pot actuar en l'ADN determinant quins gens s'activen i quins altres no.

A través de les "informacions bioquímiques que li arriben al nadó a través de la placenta, el cordó umbilical i els òrgans sensorials aquest pot percebre quines condicions l'esperen fora". (Julia Koch, 2017)

Encara que el desenvolupament de l'embrió no s'hagi produït amb les millors condicions, els nens que han nascut amb "desavantatge" poden recuperar moltes de les funcions durant els

⁵ Lesió cerebral provocada per una asfíxia perinatal o un limitat flux de sang al cervell del nadó durant l'embaràs o en el moment del part. (HIE Help Centre, 2017)

cinc primers anys de vida si l'entorn és favorable, ja que durant aquesta primera etapa l'escorça cerebral encara està en ple desenvolupament i té una gran capacitat d'absorció d'informació.

7. Negar els orígens

"Mama, jo he sortit de la teva panxa?". Aquesta és una pregunta habitual que fan alguns infants adoptats quan són petits, després que a l'escola els hagin explicat d'on venen els nens, sense arribar a comprendre que la mare que ells coneixen no hagi estat la mateixa qui els va donar la vida.

Alguns semblen no tenir gens d'interès a conèixer quins són els seus orígens, no plantegen preguntes als seus pares adoptius o bé se n'avergonyeixen, intentant evitar el tema i inclús amagant-ho als demés. Altres accepten la seva nova vida com l'única vàlida, amb la intenció d'oblidar qualsevol experiència anterior a l'arribada al nou país.

S'ha vist casos d'adopció en què persones que durant tota la seva vida han negat els seus orígens o no han volgut parlar d'aquest tema, han començat a sentir curiositat quan aquests han tingut fills biològics o bé quan els seus pares adoptius han mort. Aquests dos moments tan importants són molts cops els detonants que porten a les persones adoptades a començar a qüestionar-se els seus orígens.

8. Problemes psicològics durant l'adolescència

L'adolescència en si ja és per a tots els nois i noies una època de canvis a tots els nivells (físics i psicològics), en la qual sovint poden aparèixer diversos conflictes interns i externs. És durant aquesta època quan la majoria dels joves adoptats passen per una forta crisi identitària en què han d'afrontar el procés de dol, exterioritzant els pensaments i sentiments que sorgeixen del dolor i el desconcert d'haver estat abandonats.

Al llarg d'aquesta nova etapa és quan comprenen per primer cop el que comporta ser una persona adoptada, un fet que implica haver estat rebutjat, i alguns comencen a ser conscients de la gravetat de les situacions que van viure a la infantesa. Aquestes revelacions provoquen l'aflorament de sentiments com la ràbia, la impotència, la por o la confusió, que sovint són alliberats contra els altres. Aquest dolor i sentiment d'incomprensió es converteixen a vegades en comportaments agressius i/o d'aïllament cap als seus pares adoptius que poden portar a situacions familiars conflictives, que poden suposar la ruptura dels lligams familiars.

Al contrari, alguns joves passen aquest procés en silenci sense exterioritzar el torrent d'emocions i sentiments que viuen, un procés que sol ser dolorós i solitari.

Durant aquesta etapa una de les característiques més habituals és plantejar-se preguntes doloroses sobre els seus orígens i el perquè de moltes situacions, preguntes que moltes vegades no tenen resposta.

Algunes de les qüestions més comunes entre persones adoptades són:

- Per què em van abandonar?⁶
- On estaria si no m'haguessin adoptat? Què seria de mi?
- Qui eren els meus pares? Que deuen estar fent? Estaran vius?
- Tinc germans?
- A qui m'assemblo?

El desenvolupament de l'aspecte físic de l'adolescent, passant d'un cos i faccions d'un nen als d'un jove, varia segons la genètica i per tant, es poden accentuar els aspectes físics relacionats amb els seus orígens. Aquests canvis poden crear un cert complex, ja que físicament les diferències cada vegada són més grans amb la gent que els envolta.

Durant aquest període sovint es desperta la voluntat de cercar la família biològica o la informació relacionada amb els orígens, un element primordial per a la construcció de la pròpia identitat. Molts experts coincideixen en què és beneficiós facilitar aquesta informació a l'adolescent, en cas que els pares la tinguin i si el jove està preparat per a comprendre-la (Revista Neurodesarrollo, 2003).

Per a finalitzar aquest apartat és important remarcar que moltes d'aquestes característiques, sobretot psicològiques, seran diferents segons la persona, les experiències viscudes o la manera en què la família ho afronti. A més, hem de tenir present que aquests comportaments poden reproduir-se en qualsevol individu que no hagi tingut una bona atenció per part dels seus cuidadors, és a dir, que no són comportaments exclusius de persones adoptades, sinó que inclús podem veure-ho en fills biològics que no han rebut l'atenció afectiva necessària durant la infància.

⁶ Aquesta és la pregunta més habitual que es fan les persones adoptades. Sovint s'atribueixen el motiu de l'abandonament a ells mateixos creient que no eren el suficientment bons per als seus pares biològics.

7. Alguns casos extrems

Aquestes fortes crisis identitàries que passen molts dels adolescents adoptats, es converteixen sovint en conductes agressives cap als pares adoptius, acompanyades de molts interrogants que sovint porten molt dolor i patiment tant pels pares com per als joves.

És habitual que en moments de crispació, els fills adoptats retreguin als seus pares coses com “vosaltres no sou els meus pares”, “els meus pares de veritat segur que no farien això o allò altre”, “vosaltres sou els meus pares com podria ser-ho qualsevol persona”, “només em vau anar a buscar per què no podíeu tenir fills propis”, “us penseu que m'esteu fent un favor”, etc.

Aquest ambient de crispació, ansietat i dolor porta als pares a situacions molt complicades en què no saben com actuar i sovint necessiten l'ajuda de professionals per tal que els ajudin a sobre portar la situació.

La majoria de vegades aquestes crisis acaben passant, tot i que les preguntes i la sensació de cerca constant per part dels joves mai acaba.

Altres vegades, davant la desesperació i la falta d'ajuda, els pares adoptius han acabat renunciant a la custòdia dels fills adoptius i aquests han acabat de nou en centres de menors tutelats per l'estat. Segons les dades del departament de treball, afers socials i famílies de la Generalitat de Catalunya, l'any 2012, 79 menors adoptats van ser enviats a centres de menors després que els seus pares adoptius renunciessin a la seva tutela.

Segons Ana Berástegui, doctora en psicologia i investigadora en l'Instituto de la Familia de la Universidad de Comillas, un 1,5% de les adopcions internacionals es trenquen els primers anys de convivència i aquesta situació empitjora quan els joves arriben a l'adolescència.

Els experts insisteixen en la necessitat que les famílies estiguin més informades sobre les possibles conseqüències de l'adopció i que tinguin més suport, formació i seguiment per evitar la fractura dels projectes adoptius. No va ser fins al 2007 quan a Espanya es va instaurar la Llei d'Adopcions Internacionals on s'insistia en la necessitat d'una formació prèvia a les famílies que permetés “comprendre i afrontar les implicacions de l'adopció internacional, preparant-les per l'acord exercici de les seves funcions parentals una vegada constituïda aquella” (Javier Álvarez-Ossorio, El País, 2012). Però aquesta llei es va aplicar després del boom de les adopcions internacionals que va produir entre el 2000 i el 2005.

PROJECTE AUDIOVISUAL

8. Sinopsis

"Anouk, una història d'adopció" és un projecte de documental que tracta les conseqüències de l'adopció a través de la mirada de l'Anouk, una noia de 21 anys que va ser adoptada a la Xina per la seva mare i que va arribar a Barcelona quan tenia un any.

Aquest projecte de documental vol reflectir, a través de la història de l'Anouk, les diferents maneres de viure l'adopció i d'afrontar aquelles etapes d'incertesa que molta gent viu en la recerca dels seus propis orígens.

El documental mostra com ha estat la vida de l'Anouk i tots els dubtes i sensacions que se li plantegen en la preparació prèvia al viatge que farà al seu país d'origen en la cerca de respostes sobre qui és i d'on ve.

9. Punt de vista

El punt de vista des del qual es mostra aquest documental és el de l'Anouk, ja que tot el relat s'explica des de la seva pròpia persona i experiència. Tot i això, la persona encarregada de la direcció del documental serà jo mateixa, ja que vull donar-li una mirada personal i no voldria que la incorporació d'una persona externa pugui influenciar en el comportament dels personatges ni en el transcurs de la història.

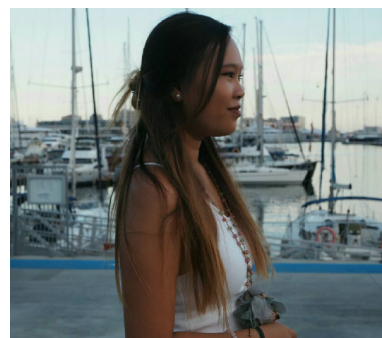
Per altra banda, encara que la història principal sigui la de l'Anouk, es desenvoluparan paral·lelament altres trames secundàries com la de la relació del Jon i els seus pares o la de la seva amiga Nadia, després d'haver conegut als seus pares biològics. D'aquesta manera es podrà establir un contrapunt i comparar la història de l'Anouk amb les altres, demostrant així que en cada cas l'adopció i per tant, les conseqüències de l'abandonament es viuen de formes ben diverses. També, el fet de mostrar altres testimonis amb experiències tan diferents, permetrà que els espectadors del documental, sobretot aquells que estiguin relacionats d'alguna forma amb l'adopció, puguin sentir-se identificats amb algun dels personatges que hi apareixen.

10. Personatges

10.1 Personatges principals

→ Anouk

Aquesta és l'Anouk Cervera, la meva cosina i la protagonista d'aquesta història. Va néixer a Changsha (Hunan, Xina) l'any 1998 on amb tres mesos va ser abandonada pels seus pares biològics en un parc. Un policia va trobar-la i va dur-la en un orfenat de la mateixa ciutat on s'hi va passar dotze mesos fins que l'Ana, la seva mare adoptiva, va anar-la a buscar.

Anouk, 2018

L'orfenat estava sobresaturat d'infants, un fet molt habitual durant aquella època com a conseqüència de la vigent llei del fill únic. Aquesta saturació i la falta de recursos humans i materials, comportava que els menors no tinguessin la suficient qualitat d'atenció i estimulació necessàries durant les etapes de desenvolupament, tot i la voluntat i l'esforç dels cuidadors.

Aquesta falta d'estímul als primers anys de vida va causar-li a l'Anouk una manca d'integració sensorial⁷ que va mostrar durant la infantesa a través de plors aparentment injustificats, moviments estereotipats, retard en caminar, episodis de molta ira, bloquejos de memòria i nerviosisme.

L'Anouk a diferència d'algunes persones adoptades, sempre ha sentit curiositat per conèixer tots els detalls possibles sobre el seu passat i ha tingut la llibertat des del principi de preguntar i poder parlar obertament sobre els seus orígens amb la seva família. Això l'ha ajudat a normalitzar-ho i acceptar-ho encara que s'hagi hagut d'afrontar a una realitat sovint dolorosa.

“Tota persona adoptada ha de passar per un procés de dol i entendre que dues persones molt importants de la seva vida, que són els seus pares biològics, l'han abandonat. És important acceptar que tot i que tinguis moltes ganes de saber i conèixer el perquè i qui són, potser no ho sabràs mai. S'ha d'acceptar que t'ha passat això, que t'ha fet plorar molt, que és injust i t'ha creat moltes inseguretats però al final és la teva

⁷ “Procés neurològic que integra i organitza totes les sensacions que experimenten durant l'infància del nostre propi cos i de l'exterior i ens permeten generar una resposta adaptada a les demandes de l'entorn” (Moya, D, 2012)

realitat, és amb el que has de viure i has d'aprendre a conviure amb això i a normalitzar-ho." (Anouk, 2019)

L'adolescència i la postadolescència van ser les èpoques més complicades per l'Anouk. Durant aquestes etapes va tenir forts sentiments de frustració, tristesa, impotència, ràbia i inseguretat, provocats per una crisi identitària i el fort desig de voler conèixer d'una forma insistent i obsessiva el seu passat.

"Molts cops pensava que m'havien abandonat perquè no era suficientment bona pels meus pares". (Anouk, 2019)

L'Anouk estava convençuda que viatjar a la Xina i conèixer el lloc on va néixer i va passar els primers mesos de vida, l'ajudaria a sentir-se més completa i a trobar algunes peces claus per a la construcció de la seva identitat. Per tal d'emprendre aquest projecte, era necessari que l'Anouk es trobés en un moment de fortaleza interior que l'ajudés a superar qualsevol resposta o situació amb què es pogués trobar. Per aquest motiu, va acudir durant diversos anys a teràpia amb la terapeuta Bàrbara Viader qui la va ajudar a superar aquesta etapa, ensenyant-li a acceptar el seu passat i a conviure amb aquesta situació.

"Abans d'anar al psicòleg, estava obsessionada a voler saber qui eren els meus pares, si tenia germans...Volia viatjar a la Xina tan si com no en busca de respostes... Però ara he après a encarar el problema i acceptar qui sóc." (Anouk, 2019).

Finalment, després d'anys d'espera i esforç, l'Anouk està preparada per iniciar aquest projecte vital i viatjar a la seva ciutat natal, amb el propòsit de recopilar tota la informació possible que l'ajudi a comprendre el seu passat.

10. 2 Personatges secundaris

Tots els personatges secundaris que apareixeran en aquest documental formen part del cercle més proper de la nostra protagonista. A continuació s'exposen els més rellevants:

→ Ana (mare de l'Anouk)

L'Ana, va néixer l'any 1956 a Cabanillas, un petit poble de Navarra, on va hi va viure juntament amb les seves dues germanes menors, la Carmen i la Marian, fins que amb nou anys els seus pares van decidir traslladar-se a Barcelona en la cerca de noves oportunitats laborals.

Actualment l'Ana es dedica a la docència, impartint classes de biologia a un institut de Barcelona.

Ana i Anouk a Changsha, 1999
Font: Facebook

L'Ana sempre ha estat una persona molt inquieta i curiosa, amant dels viatges i la natura. L'any 1997, tot i que no tenia una parella estable, va decidir que volia ser mare i va iniciar tots els tràmits per poder adoptar. El fet de voler adoptar sense estar casada o tenir cap parella de fet, va limitar els països en els quals permetien adoptar a persones solteres. Un d'aquests era la Xina, país pel qual es va decantar per les facilitats que donaven per poder dur a terme el tràmit. Així i tot, el procés d'espera va durar dos anys.

Finalment, després de llargs mesos d'espera, van contactar amb ella per dir-li que havia arribat un nadó de tres mesos a l'orfenat de Changsha (Hunan, Xina). Al cap de gairebé un any de gestions burocràtiques, l'Ana va viatjar a la Xina per anar a buscar a la seva filla Anouk, que aleshores ja tenia 15 mesos.

Des de l'inici d'aquesta aventura l'Ana tenia clar que la seva filla havia de tenir registre de tot el procés que va haver de fer per adoptar-la, per tant, des del principi, i en tot moment, l'Ana va gravar tot el procés; l'estada al país, alguns dels espais de l'orfenat, les cuidadores, els nens i nenes, etc. Tot i això, l'Ana no va tenir accés als espais on la seva filla havia viscut durant aquells dotze mesos, ja que en el moment de visitar l'orfenat només va poder veure la sala d'espera, on alguns nens esperaven l'arribada dels seus pares adoptius. Aquest vídeo, tot i que alguns van posar en dubte la seva conveniència, a l'Anouk l'ha ajudat a fer-se una idea dels seus orígens.

“Tenir la màxima informació sobre aquella etapa prèvia a l'adopció, t'ajuda a construir la teva identitat i et dona seguretat perquè t'ajuda a comprendre qui eres” (Anouk, 2019).

Un cop instal·lades a la nova casa, l'Ana de seguida va observar en la seva filla els comportaments estranys que hem comentat anteriorment. Encara que la majoria d'ells van anar disminuint al llarg del temps, a mesura que l'Anouk s'adaptava al nou entorn, els bloquejos de memòria van anar en augment repercutint greument en els seus resultats acadèmics. L'Ana, preocupada per la situació, va dur a l'Anouk a diferents especialistes fins que va contactar amb Bàrbara Viader, una terapeuta especialitzada en adopcions, qui va detectar l'arrel dels bloquejos.

Segons la terapeuta, aquells bloquejos i altres simptomatologies que presentava l'Anouk, es devien a una falta d'integració sensorial en les primeres etapes de la vida, provocada per la manca d'atenció i estimulació per part dels seus cuidadors. De seguida l'Anouk va iniciar una teràpia basada en l'estimulació sensorial, que va durar tres anys i que va suposar la fi dels seus bloquejos i una gran millora de la seva autoestima i qualitat de vida en l'àmbit personal i acadèmic.

L'Ana sempre ha estat present en totes les etapes complexes que ha viscut l'Anouk des de la seva infància, acompanyant-la, guiant-la i ajudant-la a cercar solucions per a seguir evolucionant i poder construir el seu propi camí.

→ Marian, Àngel i Jon (tiets i cosí de l'Anouk)

La Marian i l'Àngel es van conèixer als seus trenta anys impartint classes en el mateix institut. Després de cinc anys de relació, el 2011, animats per l'Ana i la seva família, van decidir adoptar un nen de quinze mesos de la Costa de Marfil (Àfrica).

La Marian i el Jon a Costa Marfil, 2011
Font: Facebook

En aquell moment el país es trobava immers en una forta tensió política i social, i l'estada de la Marian i l'Àngel allà va ser tan problemàtica que van haver d'agafar un vol de tornada abans de la data prevista. Aquesta mala experiència ha provocat que la Marian no se senti còmoda parlant al seu fill sobre el seu país d'origen, i a casa, el tema de l'adopció és un tema que es tracta poc. De fet, el Jon no li agrada sentir-se diferent ni parlar del fet que ell prové d'un altre país, intentant esquivar el tema sempre que apareix.

A diferència de l'Anouk, el Jon va passar els quinze primers mesos en un petit orfenat en el qual els majors tenien cura dels més petits i procuraven que aquests estiguessin estimulats en tot moment. És per aquest motiu que el Jon no ha tingut problemes d'integració sensorial, sinó tot al contrari, mostra símptomes d'hiperactivitat i nerviosisme provocats per la sobre estimulació.

Ara el Jon té vuit anys i és un nen molt mogut que mostra conductes sovint conflictives com agressivitat i reaccions violentes cap als seus pares, poca tolerància a la frustració, no respectar els límits imposats, hiperactivitat, nerviosisme o baixa autoestima. Aquests comportaments, juntament amb alguns episodis de racisme que ha patit, preocupen molt als seus pares adoptius que intenten fer tot el possible per ajudar-lo, encara que a vegades se sentin impotents al no saber com controlar la situació.

Considero que pot resultar molt interessant veure com dues persones adoptades, tot i haver-se criat en la mateixa família, viuen l'adopció de formes tan diverses i inclús de manera gairebé oposada.

➔ Bàrbara Viader

Bàrbara Viader és directora i terapeuta del centre CEIB (Centre d'Estimulació Infantil de Barcelona) un centre pioner en estimulació neurològica dedicat a millorar el desenvolupament infantil des de l'àmbit de la teràpia ocupacional pediàtrica i la teràpia d'integració sensorial.

També participen en la investigació científica dins de l'àmbit de l'adopció, les dificultats motrius i d'aprenentatge, l'autisme i el retràs en el creixement en menors adoptats (CEIB, 2018).

Bàrbara Viader, 2017
Font: CEIB

La Bàrbara a més, és la psicòloga de l'Anouk i del Jon i ha estat present en totes les etapes de desenvolupament d'ells dos. Per exemple, va ser ella qui va practicar la teràpia d'integració sensorial a l'Anouk quan era petita i qui va ajudar-la a superar la crisi identitària durant l'adolescència. També ha ajudat a l'Anouk a preparar-se psicològicament per al viatge a la Xina.

Entrevistar a la terapeuta Bàrbara Viader pot resultar molt enriquidor, ja que ens pot explicar la història de l'Anouk i el Jon des d'un punt de vista psicològic, a més de ser una professional especialitzada en adopcions amb més disset anys d'experiència en

l'acompanyament a famílies i infants adoptats durant el seu procés postadoptiu (Bàrbara Viader, 2019).

➔ Eva Gispert

Eva Gispert, psicoterapeuta especialitzada en teràpia familiar, és la directora de l'Institut Família i Adopció, un projecte orientat a oferir ajuda i assessorament a pares, mares adoptius i fills adoptats.

Va néixer a Arteixo, la Corunya el 1967 i amb dos anys va ser adoptada per una parella d'un petit poble prop de Girona.

Eva Gispert amb els seus tres fills.
Font: Institut Família i Adopció

Ella no va saber que era adoptada fins que els sis anys, després de barallar-se amb una amiga seva, li ho va retreure, ja que ho sabia tot el poble excepte ella mateixa. A partir d'aquell moment la vida de l'Eva Gispert va canviar per complet.

Els vint-i-un anys es va assabentar de l'existència d'una carta, que li havia escrit la seva mare biològica, en la qual es mostrava penedida d'haver-la abandonat.

Tot i el trasbals que li va provoca conèixer aquella informació, l'Eva va decidir seguir amb la seva vida; va estudiar una carrera, es va casar, va tenir dos fills biològics i més tard va adoptar el menor a Etiòpia. Però res d'això li va servir per a sentir-se completa i feliç.

“El buit que sentia era molt gran, una autoestima molt baixa que ja no podia disfressar. Un desconsol, una tristesa i una sensació de falta d'identitat que em deixaven sense energia ni il·lusió per a fer res” (Eva Gispert, 2011).

Eva Gispert va tenir l'oportunitat de conèixer i parlar amb la seva mare biològica i resoldre molt dels dubtes que l'havien turmentat durant tant de temps. Però tenir tota la informació sobre les causes de la seva adopció no sempre és un alliberament, ja que pot comportar molt dolor i una certa sensació de responsabilitat i culpa.

Considero que pot resultar molt interessant comptar amb el testimoni de l'Eva Gispert en aquest treball, ja que com a directora de l'Institut de Família i Adopció ha pogut

conèixer i tractar molts casos de famílies adoptives i coneix perfectament els processos i sentiments que poden passar tant els nens adoptats com els pares adoptius en les diferents etapes.

No només poden aportar els seus coneixements com a especialista, sinó també la seva experiència personal, com a persona adoptada i mare adoptiva.

El contacte amb Eva Gispert ja està establert des de l'inici d'aquest treball i ens hem mantingut en contacte durant tot el desenvolupament d'aquest.

➔ Nadia

La Nadia va néixer l'any 1998 a Romania i va passar els dos primers anys de la seva vida en un orfenat.

Els que serien els seus pares adoptius van patir diversos avortaments naturals i després d'uns quants intents frustrats de tenir fills biològics, van decidir optar per adoptar a un nadó romanès. A mesura que aquest es va anar desenvolupant va presentar deficiències intel·lectuals irremeiables. Davant del xoc d'aquesta notícia, els seus pares van decidir que seria bo pel seu fill tenir un germà. Així doncs, van adoptar a la Nadia.

Nadia, 2018
Font: Facebook

De petita la Nadia presentava trastorns d'alcoholisme fetal i posteriorment greus problemes de comportament derivats de la sensació de sentir poca estima per part dels seus pares adoptius. Tal com diu ella, sempre ha sentit que la seva adopció no va ser més que una forma de "tapar" les deficiències del seu germà. Aquests sentiments van provocar forts conflictes familiars que van causar la ruptura de la relació entre la Nadia i els seus pares i germà adoptius.

L'any 2018, la Nadia es va assabentar que en els papers de l'adopció hi constava el nom de la seva mare biològica. A partir d'aquelles dades la Nadia va iniciar una exhaustiva cerca fins a localitzar-la.

Finalment, aquesta Setmana Santa (2019) la Nadia viatjarà a Romania per conèixer als seus progenitors amb l'esperança que aquesta trobada l'ajudi a entendre qui és i a poder solucionar i posar fi alguns dels conflictes que l'han acompanyat al llarg de la seva vida.

L'Anouk i la Nadia, companyes de classe durant la primària, han sentit la necessitat d'expressar totes les emocions, sensacions, pensaments i dubtes relacionats amb l'adopció i compartir-los a través d'un bloc, amb la intenció de poder ajudar a altres persones adoptades que hagin passat o estiguin vivint situacions similars a les seves.

11. Localitzacions

El rodatge d'aquest documental es duria a terme en diferents espais relacionats amb la nostra protagonista. A continuació s'especifiquen algunes de les localitzacions més rellevants:

Catalunya

- **Localització 1 (Pis de l'Ana i l'Anouk)**

La primera localització seria aquella que contextualitzaria als personatges de l'Ana i l'Anouk. Es tracta del pis en què viuen les dues des que l'Anouk va arribar a Catalunya, situat a l'Eixample de Barcelona. En aquest realitzaríem les diferents entrevistes personals d'aquests dos personatges i mostrariem el seu dia a dia.

- **Localització 2 (Pis de la Marian, l'Àngel i el Jon)**

La segona localització seria la casa de l'Àngel, la Marian i el Jon, situada a Alella (Maresme). Aquí mostrariem els espais comuns com el menjador o la sala d'estar i els espais més privats de l'infant amb la intenció de conèixer-lo més detalladament. En aquesta localització també es faria un dinar familiar en què presentariem a tots els membres de la família de l'Anouk i veuríem la relació que té amb cada un d'ells.

- **Localització 3 (Cafè Cometa)**

La tercera localització és la cafeteria *Cafè Cometa* situada al barri de Sant Antoni, Barcelona. He escollit aquesta localització, ja que es tracta d'un espai alegre i juvenil, on podem mostrar a l'Anouk reunida amb un parell d'amigues i d'aquesta manera veure com es relaciona fora de l'àmbit familiar. En aquest cafè l'Anouk parlarà amb les seves amigues més íntimes, sobre el viatge que vol dur a terme, entre altres coses.

- **Localització 4: (Parc dels Pinetons, la Garriga)**

Un cop a l'any l'Anouk i l'Ana es reuneixen amb una colla de famílies que van adoptar a la Xina el mateix any. Aquest any, sis famílies amb noies adoptades a la Xina es reuniran per fer una barbacoa al Parc dels Pinetons de la Garriga.

- **Localització 5 (CEIB- Centre d'Estimulació Infantil de Barcelona)**

Aquest és l'espai on l'Anouk fa teràpia amb la terapeuta Bàrbara Viader i serà aquí on veurem l'última sessió abans de viatjar a la Xina. Un cop al centre, podríem mostrar els diferents espais on es realitzen els tractaments d'integració sensorial.

- **Localització 6 (Centre Cultural Orlandai)**

Aquest és el centre on l'Anouk i la Nadia acudiran per participar en una xerrada organitzada per l'Institut Família i Adopció en què es parlarà sobre la cerca dels orígens. Serà en aquest centre on també entrevistarem a l'Eva Gispert.

- **Localització 8 (Aeroport del Prat)**

Aquesta localització és on l'Anouk agafarà el volt cap a la Xina i on l'esperarà tota la família a la tornada.

Hunan, Xina

Les localitzacions de Hunan encara no s'han definit, ja que encara no s'ha dut a terme la cerca específica de tots els indrets als quals hauríem d'acudir en cas que aquest projecte tirés endavant. Els llocs més importants que s'haurien de mostrar són: el parc on van trobar a l'Anouk, l'orfenat, els diferents espais de la ciutat, etc.

12. Escaleta

Aquest documental tindrà una estructura clàssica dividida en tres actes:

1. En el **plantejament** presentarem al personatge principal i el seu entorn, així com el conflicte: L'Anouk una noia adoptada de la Xina vol viatjar al seu país d'origen en la cerca de la seva pròpia identitat. També veurem la preparació, tant informativa com emocional, que farà prèvia al viatge.
2. Serà durant el **nus** que l'Anouk farà l'esperat viatge a la Xina on segurament sorgiran diversos conflictes interns i externs i viurem una muntanya russa d'emocions.
3. En el **desenllaç** l'Anouk tornarà a Barcelona on la seva família l'esperarà impacient. Després d'aquest viatge l'Anouk podrà reflexionar sobre aquesta experiència vital i com l'ha ajudat o no a conèixer una mica més sobre els seus orígens i a construir la seva identitat, sentint-se més completa i amb més confiança que abans.

12. 1 Estructura provisional de l'escaleta

-L'Anouk es documenta per Internet sobre Changsha, la ciutat que vol visitar i sobre la regió de Hunan.

-L'Anouk es reuneix amb la seva terapeuta Bàrbara Vidaler al Centre d'Estimulació Infantil de Barcelona per comentar-li la seva voluntat de viatjar a la Xina. La Bàrbara i l'Anouk parlen sobre aquesta decisió tan transcendental.

-Entrevistem a Bàrbara Vidaler sobre què pot suposar i com li pot afectar a una persona que ha estat adoptada, conèixer el seu lloc d'origen.

-L'Anouk parla amb la seva mare Ana de la seva decisió i de les conclusions que ha extret després de veure's amb la Bàrbara.

-Entrevistem a l'Ana: Explica que l'Anouk ha sentit molta curiositat des de l'inici per conèixer els seus orígens. Opina sobre la decisió de la seva filla d'anar a la Xina i ens explica com creu que li pot afectar. Ens explica també com recorda la seva estada a Changsha, com era l'orfenat, les cuidadores, etc.

Mentre l'Ana parla del passat de l'Anouk, visualitzarem gravacions de vídeo amb l'Anouk de petita.

-Tota la família està reunida a casa de l'Àngel i la Marian (Alella). L'Anouk els hi explica que anirà a la Xina a conèixer el lloc on va néixer i va passar els primers mesos de vida.

-Després de dinar l'Anouk juga amb el seu cosí Jon i li parla sobre els seus orígens a l'Àfrica.

Mitjançant el joc i la pregunta sobre els orígens que li farà l'Anouk al Jon, veurem els caràcters totalment oposats dels dos cosins i les diferents perspectives sobre la cerca d'identitat.

-Entrevistem a l'Àngel i a la Marian: parlen sobre les conductes agressives del seu fill, la baixa autoestima, la poca tolerància a la frustració i sobretot de la negació dels seus orígens. Ens expliquen breument l'experiència que van tenir durant l'estada a Costa Marfil quan van anar a buscar al seu fill. Opinen sobre la decisió de l'Anouk.

Aquestes primeres escenes ens serveix com a presentació dels diferents personatges i veure la forma com es comporten i la relació que tenen entre ells. A través dels diàlegs descobrim també la forma de pensar i l'opinió de cada un dels familiars.

-L'Anouk i la Nadia es troben per organitzar el bloc sobre l'adopció que volen iniciar aquest any.

-Entrevistem a la Nadia: ens explica breument la seva història d'adopció. També ens explica el viatge que va fer recentment al seu país d'origen (Romania) per conèixer als seus pares biològics i com aquesta experiència l'ha ajudat a avançar.

-L'Anouk participa en una xerrada que ha organitzat l'Institut Família i Adopció en què diferents testimonis (nois i noies adoptats) expliquen la seva vivència i procés en la cerca de la pròpia identitat. Alguns dels quals han viatjat al país d'origen, expliquen l'experiència viscuda.

-L'Anouk parla amb Eva Gispert, directora de l'Institut de la Família i l'Adopció. L'Eva li explica el perquè és tan important conèixer, entendre, afrontar o acceptar el teu passat per a la construcció de la identitat.

-L'Anouk comparteix amb la seva mare, durant el sopar, les sensacions i reflexions extretes després de la seva visita a l'Institut Família i Adopció

-L'Anouk i l'Ana, com cada any, es reuneixen per dinar amb el grup de pares i mares adoptius i filles adoptades de la Xina.

-L'Anouk els hi explica que anirà a la Xina. Tots donen la seva opinió (alguns els hi sembla bé i d'altres no).

-L'Anouk grava un vídeo pel bloc sobre l'adopció on reflexiona sobre el viatge que vol dur a terme i les expectatives que té. Explica breument la seva història i el perquè sent la necessitat de dur a terme aquest viatge.

-L'Anouk està a la seva habitació preparant la maleta. L'Ana l'ajuda. Parlen sobre els últims detalls del viatge, repassen l'itinerari i l'Anouk expressa com se sent.

-L'Ana i l'Anouk passen l'última nit abans del viatge juntes mirant una pel·lícula.

-L'Anouk va a l'aeroport. Observa a la pantalla les pròximes sortides buscant el seu vol, el troba i es dirigeix cap a la porta indicada. Embarca a l'avió. Enlaira.

-Un cop l'avió ha enlairat, l'Anouk ens explica com se sent, quines expectatives té d'aquest viatge, què espera trobar i com creu que això la pot ajudar.

-Veiem un pla de l'avió enlairant amb la sortida del sol.

-Veiem alguns plans de l'Anouk a l'avió: dormint, parlant, mirant una pel·lícula, menjant, revisant de nou la guia, etc.

-L'Anouk surt de l'aeroport de Changsha amb les maletes. Busca el metro per arribar fins al centre de la ciutat.

-Pugem al metro i l'Anouk observa al seu voltant. *Mitjançant una veu en off ens explica les primeres impressions d'aquella ciutat tan diferent del que coneixia fins ara.*

-Ens trobem al centre de la ciutat, caminem fins a trobar l'hotel on va allotjar-se l'Ana durant la seva estada a la ciutat l'any 1999.

-L'Anouk truca a la seva mare mitjançant una videotrucada i li explica les primeres impressions de la ciutat.

-Dormim a l'hotel.

-L'endemà recorrem la ciutat, visitem alguns dels monuments i racons més importants.

-Visitem el parc on van trobar a l'Anouk quan era un nadó.

-Ens asseiem en una terrassa a menjar un plat típic del país. L'Anouk ens explica com s'ha sentit en aquell parc, reflexiona sobre el seu passat i les condicions que van dur-la a l'orfenat.

-Ens dirigim a l'orfenat, allà ens espera un traductor amb qui vam contactar amb mesos abans.

-Les cuidadores ens esperen i ens ensenyen alguns dels espais de l'orfenat, veiem també alguns dels nens i nenes que viuen allà. Preguntem per algunes de les cuidadores que van tenir cura de l'Anouk durant la seva estada allà. Preguntem també com està actualment la situació dels orfenats i dels nens en adopció a la Xina.

-Finalment l'Anouk demana si pot accedir algun dels documents sobre el seu cas.

-Després de fer la visita ens acomiadem de tothom i marxem.

-Arribem de nou a l'hotel. L'Anouk truca a la seva mare. Ens explica com s'ha sentit en l'orfenat i quina informació (en cas d'haver pogut accedir als documents) ha obtingut.

-L'Anouk torna a Barcelona.

-Veu en off de les seves reflexions. Reflexiona sobre l'experiència que ha viscut i les conclusions que n'ha extret, també sobre el significat de "família" i com creu que tota aquesta experiència la podrà ajudar.

*(*Sobre la veu en off amb les paraules de l'Anouk veiem les següents imatges:*)*

-L'Anouk arriba a l'aeroport de Barcelona on la seva família l'espera.

-Contraposem les imatges d'arxiu de l'arribada de l'Anouk per primer cop a Barcelona l'any 1999 amb les actuals.

-L'Ana ha organitzat el dinar de Nadal a casa seva. Tota la família es reuneix. L'Anouk els hi explica el viatge.

-Acabem amb la *veu en off* de les reflexions de l'Anouk sobre aquest viatge damunt de la imatge de la família reunida.

13. Estil de realització

Per tal de definir l'estil de realització del documental en qüestió, s'han agafat com a referència diverses peces audiovisuals ja existents.

La primera referència és l'obra de **"Saturn Is Not That Far Away"** del director català Roger Guàrdia (<https://vimeo.com/266455016>). En primer lloc perquè mostra escenes quotidianes a través de la naturalitat i d'un muntatge lent i relaxat que permet fixar-se en tots els detalls estètics i visuals. També, considero que és un bon exemple d'una obra visual ben realitzada tant per la seva composició com per la delicadesa amb què s'ha treballat la llum i el color, elements que voldria tractar minuciosament en el meu documental per dotar-lo d'una estètica cinematogràfica.

La segona referència és el videoclip musical de John Legend **"Love Me Now"** ([youtube.com/watch?v=NmCFY1oYDeM](https://www.youtube.com/watch?v=NmCFY1oYDeM)). En aquest cas, m'he fixat en l'estètica cinematogràfica del vídeo en què tornem a trobar un minuciós treball pel que fa a la llum de cada escena. També m'atrau la forma de desenfocar el fons com un recurs per a centrar l'atenció en l'expressivitat del personatge, un factor que voldria també tenir en compte.

En ambdós casos aquesta estètica no només s'aconsegueix amb un bon director de fotografia, sinó també a través d'una càmera i un objectiu de qualitat que puguin oferir la lluminositat necessària per a poder treballar amb una obertura de diafragma prou gran per a poder captar

aquest tipus d'imatge. També és important l'etalonatge posterior per acabar de perfilar el color i l'estètica visual del vídeo.

També m'he basat en l'estètica i composició de la pel·lícula belga **“Girl”** del director Lukas Dhont. He escollit aquesta referència per diferents motius; en primer lloc per la colorimetria basada en colors femenins i juvenils, i en segon lloc per la composició dels plans en els quals s'utilitza la regla dels terços per a situar a la protagonista en el centre d'atenció. Per aquesta finalitat també s'utilitza el recurs del desenfoc, com en els altres exemples, per a centrar l'atenció en el personatge principal i la seva expressivitat.

Aquesta referència trobo que és molt adient per a mostrar a l'Anouk, ja que és una noia jove, alegre i molt sociable que sempre està rodejada de gent.

14.Recursos necessaris

Equip tècnic

L'equip tècnic que necessitem per aquest projecte serà:

- 1 càmera Sony Alpha 7 III (Amb sensor Full-Frame Exmor R BSI CMOS de 24MP, 5-Way i gravació 4K. AF de 693 punts i 10 fps. Estabilitzador de 5 eixos. ISO configurable Automàtic.)
- 1 òptica Sony FE 24-70mm f/2.8
- 1 òptica fixe Sony 55mm f/1.8
- 2 micròfons intal·lambrics de corbata marca Sony UWP-D11/K33 (amb Micròfon Lavalier, clips per cinturó, sabata per càmera, cables connectors mini-jack i XLR, transmissor, receptor, maleta de transport, manual)
- 1 micròfon de canó unidireccional RODE NTG-2 amb perxa (incloent-hi: pinça, pila AA, escuma, anti vent, cable àudio XLR (M) - XLR (H) 5m, funda de transport)

- 1 Trípode Varizoom TC100A-VZFH100 (inclou: ròtula VARIZOOM VZ FH100, bossa de transport)
- 1 Estabilitzador de mà
- 1 Reflector Lastolite 5 en 150cm. (Inclou: Difusor, reflector daurat, reflector platejat, reflector SUNFIRE, reflector blanc)
- Kit de 2 panells LED 600 bicolor 3200K-5400K. (Inclou: 2 panells LED 600 bicolor, 2 trípodes, 2x4 aletes, cables d'alimentació, filtres difusors i d'ajust de temperatura de color, maleta de transport)
- Targetes de memòria, disc dur i ordinador portàtil.

Equip humà

Per a la realització d'aquest documental és necessari l'equip humà que es detalla a continuació:

- **Productora**

Serà l'encarregada de crear i controlar el pressupost establert per aquest documental, assegurant-se que aquest es compleixi i respecti en tot moment, com també de coordinar i organitzar la part tècnica, humana i econòmica del documental, recaient sobre la seva figura la presa final de les decisions. També s'encarregarà de l'elaboració dels dossiers oficials amb la intenció de presentar el documental a televisions i festivals així com de cercar el finançament necessari per tirar endavant aquest projecte.

- **Directora**

La directora serà l'encarregada de dirigir la filmació donant les instruccions necessàries al tècnic de càmera per tal d'escollir el millor punt de vista, així com supervisar la posada en escena segons l'escaleta realitzada anteriorment. També, la directora estarà present durant el muntatge del documental per tal d'assegurar que aquest s'adapta a la idea inicial. Tanmateix s'encarregarà de dur a terme la prèvia tasca de documentació amb la intenció de cercar tota la informació necessària relacionada amb els diferents temes tractats en aquest documental.

- **Operador de càmera**

L'operador de càmera serà l'encarregat de controlar la càmera segons les necessitats del guió i de les preferències de la directora. Preferiblement seria bo que tingués coneixements de direcció de fotografia per tal de garantir el millor resultat.

- **Guionista**

El tractar-se d'un documental no ficcionat el guió d'aquest no serà tancat, tot i això, és necessària la figura d'un guionista que s'encarregui de crear les situacions necessàries perquè que els personatges i les situacions puguin desenvolupar-se seguint una estructura. Partint d'aquest primer guió de referència o guia, la resta de rodatge haurà de ser improvisat i s'haurà d'estar preparat per fer front a qualsevol imprevist que sorgeixi.

- **Tècnic de so**

El tècnic de so serà el responsable d'assegurar-se que l'enregistrament del so, tant en directe com en estudi (si s'escau), sigui l'ídoni per assegurar la màxima qualitat sonora del documental.

- **Muntador, grafista i etalonador**

Serà l'encarregat de dur a terme la postproducció del documental realitzant tasques com el muntatge audiovisual d'aquest, l'etalonatge, la postproducció del so o els grafismes, entre altres tasques, amb la finalitat de complir amb els objectius establerts i d'obtenir una peça audiovisual de qualitat.

- **Traductor**

El traductor serà la persona que durà a terme la traducció simultània del xinès al català durant la nostra estància a Hunan i que a més, ens ajudarà a subtítular els diàlegs de les persones estrangeres al català.

15. Calendari de treball

15.1 Resum del calendari

Fase	Subfase	Especificació	Duració
1. Documentació		- Cerca d'informació sobre els diferents temes tractats en aquest documental.	3 setmanes
2. Preproducció			
	2.1 Finançament	- Preparació de dossiers oficials, per televisions i ventes - Tancament dels dossiers - Cerca de finançament	5 setmanes
	2.2 Entrevistes prèvies	Trobada amb personatges i tria d'experts	5 dies
	2.3 Guió	Elaboració d'un guió d'intencions on s'indiqui quina posada en escena ens agradaria que tingués cada personatge.	18 dies
	2.4 Localitzacions	Recerca dels diferents espais de gravació planificació de rodatge.	4 dies
3. Rodatge	Catalunya	Rodatge dels dies previs al viatge. Entrevista als personatges i especialistes.	6 dies
	Hunan (Xina)	Viatge a la regió d'origen de l'Anouk	7 dies
4. Postproducció			2 mesos

	4.1 Premuntatge	-Revisió del material gravat -Ordenar i seleccionar les seqüències finals segons el guió	
	4.2 Muntatge i premescles de so	Supervisió de les sessions de muntatge per part del director i creació d'efectes visuals, disseny de carteles, cayron...	
	4.3 Etalonatge	Correcció de color i conformat.	
	4.4 Mescles de so	Masterització del so del documental	
TOTAL:			19 setmanes aprox. (21 d'octubre del 2019 al 26 de febrer del 2020)

15. 2 Calendari desglossat

Hoy	<	>	Octubre de 2019	Q	?	⚙	Mes ▾	⋮
LUN 30	MAR 1 de oct	MIÉ 2	JUE 3	VIE 4	SÁB 5	DOM 6		
7	8	9	10	11	12	13		
14	15	16	17	18	19	20		
21	22	23	24	25	26	27		
28	29	30	31	1 de nov	2	3		
Documentació (redactor o director)								
Documentació (redactor o director)								

Hoy < > Novembre de 2019							Mes ▾	?	⚙	⋮
LUN	MAR	MIÉ	JUE	VIE	SÁB	DOM				
28	29	30	31	1 de nov	2	3	Documentació (redactor o director)			
4	5	6	7	8	9	10	Documentació (redactor o director)			
Finançament										
PREPRODUCCIÓ										
11	12	13	14	15	16	17	Finançament			
PREPRODUCCIÓ										
							Entrevistes prèvies			
18	19	20	21	22	23	24	Finançament			
PREPRODUCCIÓ										
Entrevistes prèvies							Guió			
25	26	27	28	29	30	1 de dic	Finançament			
Guió										
PREPRODUCCIÓ										

Hoy	<	>	Diciembre de 2019				Q	?	⚙	Mes ▾	⋮
LUN	MAR	MIÉ	JUE	VIE	SÁB	DOM					
25	26	27	28	29	30	1 de dic					
Finançament											
Guió											
PREPRODUCCIÓ											
2	3	4	5	6	7	8					
Finançament											
Guió											
PREPRODUCCIÓ											
9	10	11	12	13	14	15					
PREPRODUCCIÓ											
Localitzacions											
16	17	18	19	20	21	22					
Rodatge											
23	24	25	26	27	28	29					
Rodatge											
HUNAN											
30	31	1 de ene	2	3	4	5					
POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)											

Hoy	<	>	Enero de 2020	Q ?	⚙	Mes ▾	⋮
LUN 30	MAR 31	MIÉ 1 de ene	JUE 2	VIE 3	SÁB 4	DOM 5	
							POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)
6	7	8	9	10	11	12	
							POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)
13	14	15	16	17	18	19	
							POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)
20	21	22	23	24	25	26	
							POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)
27	28	29	30	31	1 de feb	2	
							POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)

Hoy	<	>	Febrero de 2020	Q	?	⚙	Mes ▾	⋮
LUN 27	MAR 28	MIÉ 29	JUE 30	VIE 31	SÁB 1 de feb	DOM 2	POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)	
3	4	5	6	7	8	9	POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)	
10	11	12	13	14	15	16	POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)	
17	18	19	20	21	22	23	POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)	
24	25	26	27	28	29	1 de mar	POSTPRODUCCIÓ (muntatge, etalonatge, so)	

16.Pressupost

	Quantitat	Preu / dia	Dies / Concepte	Total parcial
GUIÓ				
Argument original o bíblia	1		Registre propietat intel·lectual	14 €
MÚSICA				
Música de llibreria		50 €		50 €
EQUIP DE PROGRAMA				
Director/a	1	60 €	88 dies	5.280€ TA
Guionista	1		Guió documental	2.000 € TA
Traductor	1	30 €	7 dies	210 € TA
PRODUCCIÓ				
Productor	1	70 €	19 setmanes	9.310€ TA
SO I EFECTES				
Operador/a de so	1	46 €	13 dies	600 € TA
Tècnic de so de post-producció	1		Post-producció de so	600 € TA
POSTPRODUCCIÓ DE VÍDEO				
Muntador/a i grafisme	1		Muntatge documental	800 € TA
Etalonatge/ Colorimetria	1		Etalonatge documental	400 € TA
SERVEIS TÈCNICS				
Operador d'imatge	1	46 €	13 dies	600 € TA
MUNTATGE I SONORITZACIÓ				
Sala de muntatge	1	100 €	49 dies	4.900 €
Sala de post- producció àudio	1	100 €	18 dies	1.800 €
Sala etalonatge	1	230 €	18 dies	4.140 €
MAQUINÀRIA I ELEMENTS DE RODATGE				
Lloguer de càmeres	1	60 €	13 dies	780 €

	Quantitat	Preu / dia	Dies / Concepte	Total parcial
Optiques	2	80 €	13 dies	1.040 €
Estabilitzador	1	30 €	9 dies	270 €
Lloguer material il·luminació	1	115 €	9 dies	1.035 €
Lloguer material de so	3	55 €	13 dies	715 €
Accessoris	2	35 €	13 dies	455 €
TRANSPORTS				
Lloguer de vehicles	1	30 €	6 dies	180 €
Taxis		TA	7 dies	300 €
Avió	4 persones	654 €		2.616 €
Altres (benzina, peatges, quilometratge, etc.)		TA	6 dies	50 €
VIATGES, HOTELS I ÀPTATS				
Dietes		TA	13 dies	3.000 TA
Hotels	5 persones	325€ /nit	6 nits	1.950 € TA
ASSEGURANCES				
Assegurança de responsabilitat civil				1.200 € TA
Assegurança de viatge				1.000 € TA
DESPESES GENERALS				
Telèfons		30 € / mes		150 € TA
Discs durs	1	80 €		80 €
Targetes de memòria	2	30 €		60 €
Gestoria		TA		100 €
Fotocòpies		TA		30 €
Imprevistos		TA		200 €
TOTAL				45.715 € aprox.

17. Guió literari

Em dic Anouk. Aquest és el segon nom que he tingut però l'únic que recordo.

Vaig nàixer a Hunan, Xina. No sé exactament quin dia ni a quin lloc.

Quan tenia 3 mesos els meus pares biològics em van deixar en un parc. Un policia em va portar a l'orfenat on vaig esperar un any a ser adoptada per l'Ana, la meva mare.

De petita sabia que venia d'un país llunyà i era diferent als altres.

Sempre vaig tenir molta curiositat per saber tots els detalls sobre qui era i d'on venia... Però la meva mare no tenia totes les respostes...

Qui són els meus pares?

Tinc germans?

Per què em van deixar?

Estan vius?

Pensen en mi?

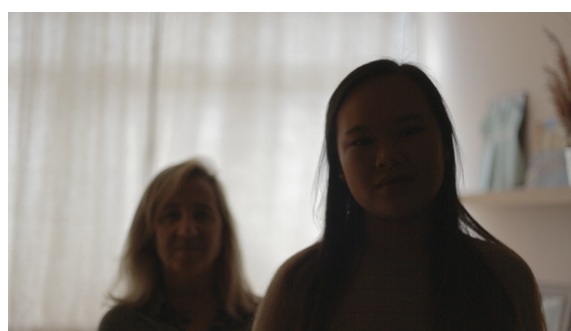
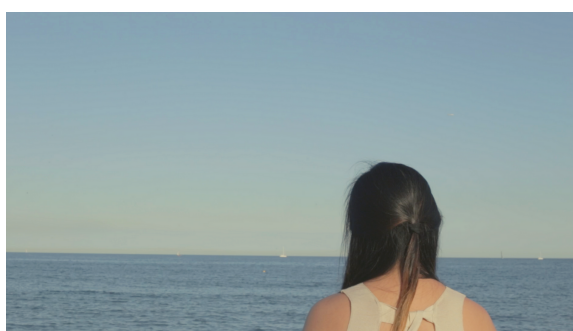
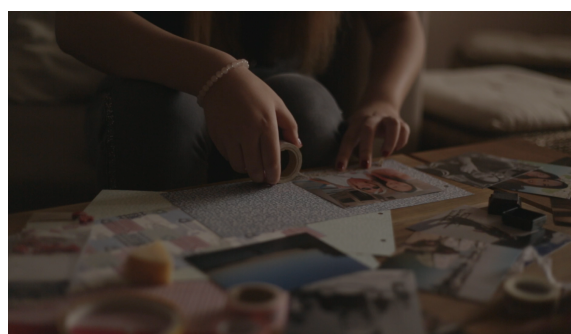
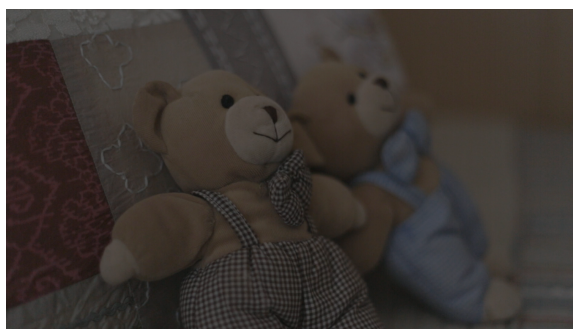
...

Totes aquestes preguntes es repetien dins del meu cap i imaginava totes les possibilitats que m'havien portat fins aquell orfenat de Hunan.

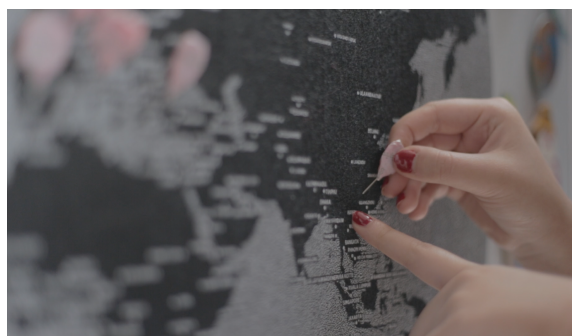
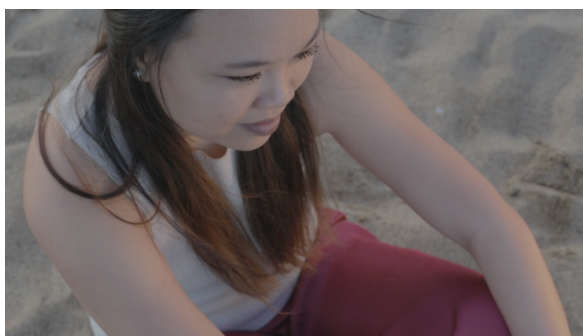
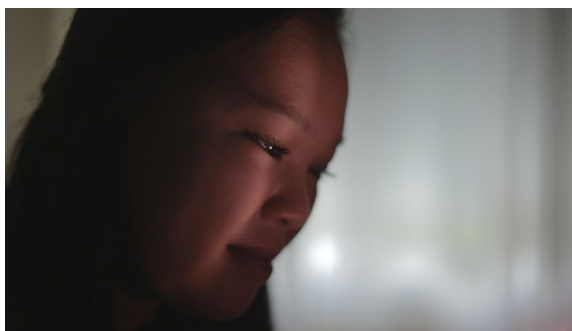
Aquest any per fi viatjaré al meu país d'origen per poder esbrinar qui són i d'on vinc.

18. Storyboard teaser

STORYBOARD

STORYBOARD

19. Bibliografia

- Agujetas, M. (2014). Cuando un niño adoptado llega a la adolescencia. *EFE*. Extret de: <https://www.efesalud.com/adopcion/>
- Alguacil, M, Pañellas, M. (2010). L'adopció. Barcelona, Espanya: Editorial UOC.
- Borja, Rodrigo. (2017). Las adopciones internacionales caen un 85% en diez años. Madrid, España. *El Mundo*. Extret de: <https://www.elmundo.es/sociedad/2017/02/19/58a7518fca47416c048b45e0.html>
- Castillero. O. John Bowlby biografía (y las bases de su Teoría del Apego). Barcelona, Espanya. *Psicología y Mente*. Extret de: <https://psicologiaymente.com/biografias/john-bowlby>
- Departamento de la Presidencia (2010). Ley 25/2010, de 29 de julio, del libro segundo del Código civil de Cataluña, relativo a la persona y la familia. *Noticias Juridicas*. Extret de: http://noticias.juridicas.com/base_datos/CCAA/ca-l25-2010.l1t3.html#a235-32
- Generalitat de Catalunya. (2008). Adopció Internacional. *Departament de Treball, Afers Socials i Famílies*. Extret de: http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematicos/acolliments_i_adopcions/adopcions/adopcio_internacional/
- Guarda, A (2018). La importancia del entorno en el desarrollo y salud de los niños. *El Blog Alternativo*. Extret de: <https://www.elblogalternativo.com/2018/10/23/la-importancia-del-entorno-en-el-desarrollo-y-salud-de-los-ninos/>
- Ibanco, C. Teoría del apego: Conductas, Etapas y Experimentación. Barcelona, Espanya. *Lifeder*. Extret de: <https://www.lifeder.com/teoria-del-apego/>
- Koch.J. (2017) El estrés de las embarazadas afecta al desarrollo cerebral del bebé. *XLS Semanal*. Extret de: <https://www.xlsemanal.com/conocer/salud/20171217/relajate-mama-bebe-maternidad-embarazo.html>
- Marre, D. (2009). Los silencios de la adopción en España. Barcelona, España. *Revista de Antropología Social*. Extret de: <http://www.redalyc.org/html/838/83817222006/>
- Mirabent. V. Ricart. E. (2012). Adopción y vínculo familiar. Crianza, escolaridad y adolescencia en la adopción internacional. Barcelona, Espanya: Editorial Herder.
- Moya, D (2012). La integración sensorial como parte de la rehabilitación infantil. Madrid. *Daño Cerebral*. Extret de: <https://xn--daocerebral-2db.es/publicacion/articulo-la-integracion-sensorial-como-parte-de-la-rehabilitacion-infantil/>
- Muñiz Aguilar. M. (2007). Cuando l@s niñ@s no vienen de París. Orientación y recursos para la postadopción. Tarragona, Espanya: Editorial Noufront.
- Panchón. C, Heras. P. (2009). Adopcions sense receptes. Barcelona, Espanya: Editorial Graó d'Iríf, SL.
- Petrini, Carmen (2015). En la adopción plena no existe ninguna diferencia con relación a un hijo biológico | Entrevista, Adopción, Código civil, nuevo Código Civil. *El Tribuno*. Extret de: <https://www.tribuno.com/salta/nota/2015-4-25-1-30-0-en-la-adopcion-plena-no-existe->

ninguna-diferencia-con-relacion-a-un-hijo-biologico-entrevista-adopcion-codigo-civil-nuevo-codigo-civil

-Rodríguez, J, Cruz Molina, M. (2017). Els vincles afectius i l'aferrament com a factors de resiliència: una nova mirada als processos socioeducatius en l'àmbit de protecció a la infància. Barcelona, Espanya. *Gencat*. Extret de: http://dixit.gencat.cat/web/.content/home/04recursos/02publicacions/02publicacions_de_bsf/04_familia_infancia_adolescencia/butlleti_infancia_articles_2017/links/103_Vincles-afectius_finestra_norm.pdf

-S. Hernández-Muela, F. Mulas, M. Téllez de Meneses, B. Rosselló (2003). Niños adoptados: factores de riesgo y problemática neuropsicológica. *Revista Neurodesarrollo*. (Supl 1) . Extret de: https://s3.amazonaws.com/academia.edu.documents/33158650/ninosadopt_factores_riesgo.pdf AWSAccessKeyId=AKIAIWOWYYGZ2Y53UL3A&Expires=1543924443&Signature=rKdeeJ%2Fg8zV%2FFs087pfnkFaPhBc%3D&response-content-disposition=inline%3B%20filename%3DProblema_Inicio_Vacunas_VHB_DTP_Poliomie.pdf

-S.N (04 de març del 2012). Adopciones truncadas. Madrid, Espanya. *El País*. Extret de: https://elpais.com/sociedad/2012/03/04/actualidad/1330880458_443588.html

-S.N (2015). Que es el TDAH?. Madrid. *TDAH y tu*. Extret de: <http://www.tdahytu.es/que-es/>

-S.N. (2017). Adopción Internacional. Niños adoptados. Por países. Idescat. Generalitat de Catalunya. *Institut d'Estadística de Catalunya*. Extret de: www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=855&lang=es&t=2017

-Sánchez, Y. Palacios, J (2012). Problemas Emocionales y Comportamentales en Niños Adoptados y No Adoptados. Madrid. *Scielo*. Extret de: http://scielo.isciii.es/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1130-52742012000300003

-Valenzuela, A. (2013). ¿Por qué los animales adoptan crías de otras especies?. *RTVE*. Extret de: <http://www.rtve.es/noticias/20130517/animales-adoptan-crias-otras-especies/665680.shtml>

-Vidal, M. (24 de juny del 2017). Los niños que China no quiere ver. Tangquisan, Xina. *El País*. Extret de: https://elpais.com/internacional/2017/06/23/actualidad/1498220111_078271.html

-Vila, A. (2012). ¿Cómo pueden dos hombres tener un hijo?... 6 formas de llegar a la homoparentalidad. *Huffpost*. Extret de: https://www.huffingtonpost.es/antonio-vila-coro/como-pueden-dos-hombres-t_b_1884844.html

-s.n (1993). Convenio relativo a la Protección del Niño y a la Cooperación en materia de Adopción Internacional. *HCCH*. Extret de: <https://assets.hcch.net/docs/217d14e2-9788-46f1-a4ad-48e22fa3aa65.pdf>

-s.n (2010). Ley 25/2010, de 29 de julio, del libro segundo del Código civil de Cataluña, relativo a la persona y la familia. *El Derecho*. Extret de: <https://elderecho.com/ley-252010-29-julio-del-libro-segundo-del-codigo-civil-cataluna-relativo-la-persona-la-familia>

-s.n (2018). Acol·liments i adopcions. Departament de Treball, Afers Socials i Famílies. *Gencat*. Extret de: http://treballiaferssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/acolliments_i_adopcions/ (més informació sobre les adopcions a Catalunya).

-Álvarez, E (2018). Capítulo I. Antecedentes históricos de la adopción. *Catarina*. Extret de:
http://catarina.udlap.mx/u_dl_a/tales/documentos/ldin/alvarez_e_r/capitulo1.pdf